

FAO ADRIAMED

*This translation of the
FAO Code of Conduct for Responsible Fisheries
into the Slovenian language
has been made available
with the agreement of the
Ministry of Agriculture, Forestry and Food
of the
Republic of Slovenia.*

KODEKS VEDENJA ZA ODGOVORNO RIBIŠTVO

ORGANIZACIJA ZDRUŽENIH NARODOV ZA PREHRANO IN KMETIJSTVO
RIM, 1995

KAZALO

PREDGOVOR	2
UVOD	4
Clen 1. - Narava in obseg kodeksa	4
Clen 2. - Cilji kodeksa	4
Clen 3. - Razmerje do drugih mednarodnih instrumentov	5
Clen 4. - Izvajanje, spremljanje izvajanja in posodabljanje	6
Clen 5. - Posebne zahteve držav v razvoju	6
Clen 6. - Splošna nacela	7
Clen 7. - Upravljanje ribištva	10
Clen 8. - Ribolov	17
Clen 9. - Razvoj ribogojstva	23
Clen 10. - Vključitev ribištva v upravljanje obalnih območij	25
Clen 11. - Praksa po ulovu in trgovina	27
Clen 12. - Raziskave na področju ribištva	30
Prilog 1. - NASTAJANJE IN OBLIKOVANJE KODEKSA	34
Prilog 2. - SKLEP	38

PREDGOVOR

Ribištvo je bilo že od nekdaj eden glavnih virov prehrane za cloveštvo in je zagotavljalo zaposlitev in gospodarske koristi tistim, ki so se ukvarjali s to dejavnostjo. Zdelo se je, kot da je bogastvo vodnih virov neomejen dar narave. Vendar pa je s širitvijo znanja in dinamicnim razvojem ribolova po drugi svetovni vojni ta mit zacel bledeti sprico spoznanja, da vodni viri, ceprav so obnovljivi, niso neomejeni in je treba z njimi pravilno gospodariti, ce želimo ohraniti njihov prispevek k prehranbenemu, gospodarskemu in družbenemu blagostanju rastočega svetovnega prebivalstva.

Vsesplošna uvedba izključnih gospodarskih con sredi sedemdesetih let (IGC) in sprejem Konvencije Združenih narodov o pomorskem mednarodnem pravu leta 1982, ki je sledil dolgotrajnim posvetovanjem, sta ustvarila nov okvir za boljše gospodarjenje z morskimi viri. Nova pravna ureditev glede oceanov je dala obalnim državam pravice in odgovornosti pri gospodarjenju z morskimi ribolovnimi viri in njihovi uporabi v okviru izključnih gospodarskih con (IGC), ki obsegajo okrog 90 % morskega ribolova v svetu. V tem smislu je bila razširjena državna pristojnost potreben, vendar nezadosten korak k uspešnemu upravljanju in sonaravnemu razvoju ribolova. Mnoge obalne države so se še naprej spopadale z resnimi izzivi, saj so si ob pomanjkanju izkušenj ter finančnih in fizicnih virov prizadevale od ribolova v okviru izključnih gospodarskih con (IGC) pridobiti večje koristi.

V zadnjih letih je ribiška industrija postala sektor prehranske industrije, ki ga usmerja trg in ki se dinamicno razvija. Obalne države so si prizadevale izkoristiti nove možnosti s tem, da so na rastoče mednarodno povpraševanje po ribah in ribjih proizvodih odgovorile z vlaganji v sodobne ribiške flote in predelovalne obrate. Do konca osemdesetih let pa je postalo jasno, da ribolovni viri niso več kos tako hitremu in pogosto nenadzorovanemu izkoriščanju in razvoju ter da so nujno potrebni novi pristopi k upravljanju ribištva, ki bi vključevali skrb za ohranjanje rib in okolja. Položaj se je še poslabšal ob spoznanju, da pravno neurejen ribolov na odprtem morju, ki v nekaterih primerih zajema skupne ribolovne populacije in selece se vrste rib ter se pojavlja znotraj izključnih gospodarskih con (IGC) in zunaj njih, postaja vse pomembnejši.

Odbor za ribištvo (COFI) je na svojem devetnajstem zasedanju marca 1991 zahteval, naj se oblikujejo novi pristopi, ki bi pripomogli k odgovornemu sonaravnemu ribištvu. Zato je Mednarodna konferenca o odgovornem ribištvu, ki je potekala leta 1992 v Cancúnu (v Mehiki) nadalje zahtevala, naj FAO pripravi mednarodni kodeks vedenja za obravnavo teh vprašanj. Izid te konference, zlasti Deklaracija iz Cancúna, je bila pomemben prispevek h Konferenci Združenih narodov o okolju in razvoju leta 1992 (UNCED), zlasti k njeni Agendi 21. Zato je bila sklicana Konferenca Združenih narodov o skupnih ribolovnih populacijah in o selecih se ribolovnih populacijah, ki jo je FAO v veliki meri organizacijsko podprl. Novembra 1993 je bil na sedemindvajsetem zasedanju konference FAO sprejet Sporazum o izpolnjevanju mednarodnih ukrepov za ohranjanje in upravljanje, ki veljajo za ribolovna plovila na odprtem morju.

Zaradi takšnih in drugacnih pomembnih dogajanj v svetovnem ribištvu so upravni organi FAO priporočili, naj se sestavi globalni kodeks vedenja za odgovorno ribištvo, ki bi bil skladen s temi instrumenti in bi na neobvezen način oblikoval nacela in norme, ki bi se lahko uporabljali pri ohranjanju,

upravljanju in razvoju celotnega ribištva. Kodeks, ki je bil soglasno sprejet na konferenci FAO 31. oktobra 1995, pomeni potreben okvir za prizadevanja držav in mednarodna prizadevanja, da bi se zagotovilo z okoljem skladno sonaravno izkoriščanje vodnih živih bogastev.

FAO se v skladu s svojimi pooblastili v celoti zavezuje, da bo pomagal državam članicam, predvsem državam v razvoju, pri učinkovitem izvajanju kodeksa vedenja za odgovorno ribištvo in da bo porocal skupnosti Združenih narodov o doseženem napredku in potrebnih nadaljnjih ukrepih.

UVOD

Ribištvo, vključno z ribogojstvom pomeni enega glavnih virov hrane, zaposlitve, rekreacije, trgovine in gospodarskega blagostanja za ljudi po svetu, tako za sedanje kot za prihodnje generacije in bi ga bilo zato treba izvajati odgovorno. Ta kodeks podrobno opisuje nacela in mednarodne norme vedenja glede odgovornega ravnanja, da bi ob potrebnem upoštevanju ekosistema in biološke raznovrstnosti zagotovil učinkovito ohranjanje živih vodnih bogastev, gospodarjenje z njimi in njihov razvoj. Kodeks upošteva prehrambeni, gospodarski, družbeni, okoljski in kulturni pomen ribolova in interese vseh tistih, ki so del ribiškega sektorja. Kodeks upošteva biološke značilnosti virov in njihovega okolja ter interese potrošnikov in drugih uporabnikov. Državam in vsem tistim, ki se ukvarjajo z ribištvom, se priporoča, da uporabljajo kodeks in ga uveljavljajo.

1. CLEN: NARAVA IN OBSEG KODEKSA

1.1 Kodeks je prostovoljen. Vendar pa nekateri njegovi deli temeljijo na ustreznih pravilih mednarodnega prava, vključno s tistimi, ki so povzeta v Konvenciji Združenih narodov o pomorskem mednarodnem pravu z dne 10. decembra 1982¹. Kodeks zajema tudi določbe, ki bodo lahko ali so že zavezujoče na podlagi drugih obveznih pravnih instrumentov med pogodbenicami, kot je Sporazum o spodbujanju skladnosti z mednarodnimi ukrepi za ohranjanje in upravljanje, ki velja za ribiška plovila na odprtem morju in ki v skladu s tretjim odstavkom resolucije konference FAO 15/93 tvori sestavni del kodeksa.

1.2 Kodeks ima globalen obseg in je sestavljen tako za članice kot za nečlanice FAO, ribolovne subjekte, podregionalne, regionalne in globalne organizacije, bodisi vladne ali nevladne ter za vse osebe, ki se ukvarjajo z ohranjanjem ribolovnih virov in upravljanjem ribolova ter njegovim razvojem, kot so ribici, osebe, ki se ukvarjajo s predelavo in trženjem rib in ribjih proizvodov, ter drugi uporabniki vodnega okolja, ki jih ribolov zadeva.

1.3 Kodeks predvideva nacela in norme, ki se uporabljajo pri ohranjanju, upravljanju in razvoju celotnega ribištva. Zajema tudi ulov, predelavo in trgovino z ribami in ribjimi proizvodi, posle v zvezi z ribami, ribogojstvom, raziskave ribolova in vključevanje ribolova v upravljanje obalnih območij.

1.4 Omemba držav v tem kodeksu vključuje Evropsko skupnost glede zadev v njeni pristojnosti, pojem ribištvo pa se nanaša tako na ribolov kot na ribogojstvo.

2. CLEN: CILJI KODEKSA

Cilji tega kodeksa so:

¹ Sklicevanjena Konvencijo Združenih narodov o pomorskem mednarodnem pravu iz leta 1982 ali na druge mednarodne sporazume v tem kodeksu ne vpliva na položaj katere koli države glede podpisa, ratifikacije ali pristopa h Konvenciji ali glede drugih sporazumov te vrste.

- a) oblikovati nacela v skladu z ustreznimi pravili mednarodnega prava za odgovorno ribištvo in ribolovne dejavnosti, ob upoštevanju vseh pomembnih bioloških, tehnoloških, gospodarskih, družbenih, okoljskih in trgovinskih vidikov,
- b) oblikovati nacela in kriterije za izdelavo in izvajanje državne politike za odgovorno ohranjanje ribolovnih virov in upravljanje ribolova ter njegov razvoj,
- c) predstavljati sredstvo sklicevanja, ki bi pomagalo državam, da ustanovijo ali izboljšajo pravne in institucionalne okvire, potrebne pri uresničevanju odgovornega ribištva ter sredstvo za oblikovanje in uveljavljanje ustreznih ukrepov,
- d) predstavljati smernice, ki se, kjer je primerno, lahko uporabljajo pri oblikovanju in izvajanju mednarodnih sporazumov in drugih pravnih instrumentov, tako zavezujočih kot prostovoljnih,
- e) omogočiti in spodbujati tehnično, finančno in drugo sodelovanje pri ohranjanju ribolovnih virov in upravljanju ribištva ter njegovem razvoju,
- f) spodbujati prispevke ribištva k preskrbi s hrano in kvaliteti hrane, pri čemer imajo prednost prehranske potrebe lokalnih skupnosti,
- g) spodbujati varstvo živih vodnih virov in njihovih okolij ter obalnih območij,
- h) spodbujati trgovino z ribami in ribjimi proizvodi v skladu z ustreznimi mednarodnimi pravili in izogibati se uporabi ukrepov, ki pomenijo skrite ovire takšni trgovini,
- i) pospeševati raziskave v ribištvu kot tudi v povezanih ekosistemih in raziskave o pomembnih okoljskih dejavnikih in
- j) zagotoviti norme vedenja za vse osebe, ki so del ribiškega sektorja.

3. CLEN: RAZMERJE DO DRUGIH MEDNARODNIH INSTRUMENTOV

3.1 Kodeks je treba razlagati in uporabljati v skladu z ustreznimi pravili mednarodnega prava, ki so izražena v Konvenciji Združenih narodov o mednarodnem pomorskem pravu iz leta 1982. V tem kodeksu ni nič, kar posega v pravice, pristojnosti in dolžnosti držav v skladu z mednarodnim pravom, kot je izraženo v konvenciji.

3.2 Kodeks je treba tudi razlagati in uporabljati:

- a) na način, ki je skladen z ustreznimi določbami iz Sporazuma o izvajanju določb iz Konvencije združenih narodov o mednarodnem pomorskem pravu z dne 10. decembra 1982 glede

ohranjanja skupnih ribolovnih populacij in selekcij se ribolovnih populacij ter gospodarjenja z njimi,

- b) v skladu z drugimi veljavnimi pravili mednarodnega prava, vključno z zadevnimi obveznostmi držav v skladu z mednarodnimi sporazumi, katerih pogodbenice so, in
- c) v smislu Deklaracije iz Cancúna iz leta 1992, Deklaracije o razvoju in okolju iz Ria iz leta 1992 ter Agende 21, ki je bila sprejeta na Konferenci Združenih narodov o okolju in razvoju (UNCED), zlasti 17. poglavja Agende 21 ter drugih ustreznih deklaracij in mednarodnih instrumentov.

4. CLEN: IZVAJANJE, SPREMLJANJE IZVAJANJA IN POSODABLJANJE

4.1 Vse članice in vse nečlanice FAO, ribolovni subjekti in ustrezne podregionalne, regionalne in globalne organizacije, bodisi vladne ali nevladne ter vse osebe, ki se ukvarjajo z ohranjanjem, gospodarjenjem in izkoriščanjem ribolovnih virov ter trgovino z ribami in ribjimi proizvodi, naj bi sodelovale pri doseganju in izvajanju ciljev in nacer, zajetih v tem kodeksu.

4.2 FAO bo v skladu s svojo vlogo v sistemu Združenih narodov spremljal uporabo in izvajanje kodeksa ter njegov vpliv na ribištvo, Sekretariat pa bo o tem poročal Odboru za ribištvo (COFI). Vse države, bodisi članice ali nečlanice FAO ter ustrezne mednarodne organizacije, bodisi vladne ali nevladne naj bi pri tem delu aktivno sodelovale s FAO.

4.3 FAO lahko po svojih pristojnih organih, ob upoštevanju dogajanj v ribištvi in poročil Odbora za ribištvo (COFI) o izvajanju kodeksa, revidira kodeks.

4.4 Države in mednarodne organizacije, bodisi vladne ali nevladne, naj bi med osebami, ki se ukvarjajo z ribištvi, spodbujale razumevanje kodeksa vključno, kadar je izvedljivo, z uvedbo programov, ki bi spodbujali prostovoljno sprejemanje kodeksa in njegovo učinkovito uporabo.

5. CLEN: POSEBNE ZAHTEVE DRŽAV V RAZVOJU

5.1 Morali bi ustrezno upoštevati sposobnost držav v razvoju za izvajanje priporočil tega kodeksa.

5.2 Da bi dosegle namene tega kodeksa in da bi pripomogle k njegovemu učinkovitemu izvajanju, bi morale države, ustrezne mednarodne organizacije, bodisi vladne ali nevladne in finančne institucije v celoti upoštevati posebne okoliščine in potrebe držav v razvoju, vključno z najmanj razvitimi med njimi in majhnimi otoškimi državami v razvoju. Države, ustrezne medvladne in nevladne organizacije ter finančne institucije bi si morale prizadevati za sprejetje ukrepov, da bi se posvetile potrebam držav v razvoju, zlasti na področjih finančne in tehnične pomoči, prenosa tehnologij, usposabljanja in znanstvenega sodelovanja ter pri poglobljanju njihove sposobnosti, da bi razvile lastno ribištvo in sodelovale pri ribolovu na odprtem morju, vključno z dostopom do rib na tem območju.

6. CLEN: SPLOŠNA NACELA

6.1 Države in uporabniki živih vodnih virov naj bi ohranjali vodne ekosisteme. Pravica do rib zajema odgovorno ravnanje, da bi zagotovili učinkovito ohranjanje in upravljanje z živimi vodnimi viri.

6.2 Upravljanje ribištva bi moralo spodbujati ohranjanje kakovosti, pestrosti in dostopnosti do ribolovnih virov v zadovoljivih količinah za sedanje in prihodnje generacije v smislu prehranske varnosti, zmanjševanja revščine in sonaravnega razvoja. Ukrepi za upravljanje naj ne bi zagotavljali zgolj ohranjanja ciljnih vrst, marvec tudi vrst, ki spadajo v isti ekosistem ali so povezane s ciljnimi vrstami ali odvisne od njih.

6.3 Države bi morale prepreciti prekomeren ribolov in prevelike ribolovne zmogljivosti in bi morale izvajati ukrepe za upravljanje tako, da bi zagotovile, da so prizadevanja v zvezi z ribolovom sorazmerna s proizvodno sposobnostjo ribolovnih virov in njihovim sonaravnim izkoriščanjem. Države bi morale sprejeti ukrepe za obnovo ribolovnih populacij, ce je to mogoče in kadar je primerno.

6.4 Odločitve glede ohranjanja in upravljanja ribištva naj bi temeljile na najboljših razpoložljivih znanstvenih dokazih in tudi upoštevale tradicionalno poznavanje virov in njihovih življenjskih prostorov ter ustrezne okoljske, gospodarske in družbene dejavnike. Države naj bi dale prednost raziskavam in zbiranju podatkov, da bi izboljšale znanstveno in strokovno poznavanje ribištva, vključno z njegovim vplivom na ekosistem. Ob priznavanju čezmejne narave mnogih vodnih ekosistemov naj bi države na primeren način spodbujale bilateralno in multilateralno sodelovanje pri raziskavah.

6.5 Države in podregionalne ter regionalne organizacije za upravljanje ribištva bi morale v veliki meri uporabiti varnostne pristope pri ohranjanju živih vodnih virov, upravljanju z njimi in njihovem izkoriščanju, da bi jih obvarovale in ohranile vodno okolje ob upoštevanju najboljših razpoložljivih znanstvenih dokazov. Pomanjkanje ustreznih znanstvenih informacij ne bi smel biti razlog za odlašanje ali odsotnost ukrepanja pri ohranjanju ciljnih vrst, z njimi povezanih ali od njih odvisnih vrst in neciljnih vrst ter njihovega okolja.

6.6 Selektivno in okolju varno ribiško opremo in navade bi bilo treba nadalje razvijati in uporabljati v okvirih izvedljivosti, da bi ohranili biotsko raznovrstnost in populacijsko strukturo in vodne ekosisteme ter obvarovali kakovost rib. Kjer obstajajo selektivna in okolju varna ribiška oprema in navade, bi jih morali priznavati in prednostno obravnavati pri sprejemanju ukrepov za upravljanje ribolova. Države in uporabniki vodnih ekosistemov naj bi čim bolj zmanjšali količino odpadkov, ulov neciljnih vrst, tako ribjih kot neribjih vrst ter učinke na z njimi povezane ali od njih odvisne vrste.

6.7 Lov rib, ravnanje z ribami in ribjimi proizvodi, njihova predelava in razporeditev naj bi potekali tako, da bi ohranjali prehrabeno vrednost, kakovost in varnost proizvodov, zmanjševali odpadke in čim bolj poskušali zmanjševati negativne vplive na okolje.

6.8 Vsi kritični ribolovni habitati v morskih in sladkovodnih ekosistemih, kot so mocvirja, mangrova, grebeni, lagune, ribogojnice in območja za drstenje, bi morali biti zaščiteni in ponovno usposobljeni v

največji možni meri in kjer je to potrebno. Posebej bi bilo treba takšne habitate zavarovati pred unicenjem, degradacijo, onesnaženjem in drugimi pomembnimi vplivi, ki so posledica človekove dejavnosti, ki ogroža zdravje in obstoj ribolovnih virov.

6.9 Države bi morale zagotavljati, da se njihovi ribiški interesi, vključno s potrebo po ohranjanju virov, upoštevajo pri raznovrstnih rabah obalne cone in se vključijo v upravljanje obalnega območja, v načrtovanje in razvoj.

6.10 V okviru svojih pristojnosti in v skladu z mednarodnim pravom, vključno znotraj okvira podregionalnih in regionalnih organizacij za ohranjanje ribištva in njegovo upravljanje ali ureditev, bi države morale zagotavljati skladnost ukrepov za ohranitev in gospodarjenje in njihovo izvajanje in na primeren način oblikovati učinkovite mehanizme za spremljanje in nadzor nad dejavnostmi ribiških plovil in plovil za podporo ribištva.

6.11 Države, ki odobravajo, da ribiška plovila in plovila za podporo ribolovu plujejo pod njihovo zastavo, bi morale izvajati učinkovit nadzor nad temi plovili, da bi zagotovile ustrezno uporabo tega kodeksa. Zagotavljati bi morale, da dejavnosti takšnih plovil ne bi spodbujale učinkovitosti ukrepov za ohranjanje in upravljanje, ki so bili sprejeti v skladu z mednarodnim pravom na nacionalni, podregionalni, regionalni ali globalni ravni. Države bi morale tudi zagotoviti, da plovila, ki plujejo pod njihovimi zastavami, izpolnjujejo svoje obveznosti glede zbiranja in sporočanja podatkov, ki se nanašajo na njihove ribiške dejavnosti.

6.12 Države naj bi v okviru svojih pristojnosti in v skladu z mednarodnim pravom sodelovale na podregionalni, regionalni in globalni ravni, prek organizacij za upravljanje ribištva, drugih mednarodnih sporazumov ali dogovorov, da bi spodbujale ohranitev in upravljanje, da bi zagotavljale odgovorno ribištvo in da bi zagotavljale učinkovito ohranitev in varstvo živih vodnih virov v skladu z njihovo porazdelitvijo, ob upoštevanju potrebe po skladnih ukrepih na območjih, ki so v državni pristojnosti ali izven nje.

6.13 Države naj bi v takšnem obsegu, kot ga določajo notranja zakonodaja in predpisi, zagotavljale, da so procesi odločanja pregledni in ponujajo pravčasne rešitve v nujnih zadevah. Države naj bi v skladu s primernimi postopki omogočale posvetovanja in učinkovito sodelovanje organizacij dejavnosti, organizacij ribicev, okoljskih in drugih zainteresiranih organizacij v procesu odločanja o razvoju zakonov in politike, ki se nanaša na upravljanje ribištva, razvoj, dajanje posojil tujim privatnim osebam in pomoč.

6.14 Mednarodna trgovina z ribami in ribjimi proizvodi naj bi potekala v skladu z načeli, pravicami in obveznostmi, navedenimi v Sporazumu o svetovni trgovinski organizaciji (WTO) in drugih pomembnih mednarodnih sporazumih. Države naj bi zagotavljale, da njihova politika, programi in prakse, ki se nanašajo na trgovino z ribami in ribjimi proizvodi, ne pomenijo ovir za takšno trgovino, degradacijo okolja ali imajo negativne družbene vplive, vključno s prehrabenimi.

6.15 Države naj bi sodelovale, da bi preprecile spore. Vse spore, ki se nanašajo na ribolovne dejavnosti in prakso, bi bilo treba reševati pravčasno, na miren način in v duhu sodelovanja, v skladu z

veljavnimi mednarodnimi sporazumi ali kot se pogodbenice dogovorijo med seboj. Za čas, ko se poskuša spor urediti, naj bi si vpletene države prizadevale, da sklenejo zacasne dogovore praktične narave, ki naj ne bi vplivali na končni izid katerega koli postopka poravnave.

6.16 Države naj bi ob priznavanju najvišjega pomena ribicem in ribogojcem pri poznavanju ohranjanja in upravljanja ribjih virov, od katerih so odvisni, spodbujale zavest o odgovornem ribištvu z izobraževanjem in usposabljanjem. Zagotovijo naj, da se ribici in ribogojci, tudi s stališča zagotavljanja izvajanja tega kodeksa, vključijo v oblikovanje politike in procese izvajanja.

6.17 Države naj bi zagotovile, da ribiške zmogljivosti in oprema ter ribolovne dejavnosti omogočijo varne, zdrave in primerne delovne in življenjske razmere in izpolnjujejo mednarodno dogovorjene norme, ki so jih sprejele ustrezne mednarodne organizacije.

6.18 Ob priznavanju pomembnega prispevka ribolova s tradicionalnimi metodami in malega ribobva k zaposlovanju, k dohodku in prehranski varnosti naj bi države ustrezno zavarovale pravice ribicev in delavcev v ribiški industriji, zlasti tistih, ki se s tem preživljajo, se ukvarjajo z malim ribolovom in ribolovom s tradicionalnimi metodami, pravice do varnega in poštenega preživljanja ter, kjer je primerno, do prednostnega dostopa do dosedanjih ribolovnih območij in virov v vodah v njihovi državni pristojnosti.

6.19 Države naj bi upoštevale ribogojstvo, vključno z ribištvom, ki je usmerjeno na določene kulture, da bi spodbujale raznolikost dohodka in prehranjevanja. Tako naj bi države zagotavljale, da se viri odgovorno uporabljajo in da se neugodni vplivi na okolje in lokalne skupnosti čim bolj zmanjšajo.

7. CLEN: UPRAVLJANJE RIBIŠTVA

7.1 Splošno

7.1.1 Države in vsi tisti, ki se ukvarjajo z upravljanjem ribolova, bi morali na podlagi ustrezne politike, pravnih in institucionalnih okvirov sprejeti ukrepe za dolgoročno ohranjanje in sonaravno uporabo ribolovnih virov. Ukrepi za ohranjanje in upravljanje, bodisi na lokalni, državni, podregionalni ali regionalni ravni, bi morali temeljiti na najboljših razpoložljivih znanstvenih dokazih in bi morali biti oblikovani tako, da bi zagotavljali dolgoročno ravnovesje ribolovnih virov v obsegu, ki podpira cilj njihovega optimalnega izkoriščanja in ohranja njihovo razpoložljivost za sedanje in prihodnje generacije; kratkoročne ocene ne bi smele ogrozati teh ciljev.

7.1.2 Na območjih v državni pristojnosti naj bi si države prizadevale, da bi ugotovile, katere so ustrezne domače pogodbenice, ki imajo upravičen interes za uporabo in gospodarjenje z ribolovnimi viri, in da bi pripravile nacrt za posvetovanje z njimi, da bi te bile pripravljene sodelovati pri izvajanju odgovornega ribištva.

7.1.3 Glede čezmejnih ribolovnih populacij, skupnih ribolovnih populacij, selektivnih se ribolovnih populacij in ribolovnih populacij na odprtem morju, ki jih izkoriščata dve ali več držav, naj bi zadevne države, vključno z ustreznimi obalnimi državami v primeru skupnih ribolovnih populacij in selektivnih se ribolovnih populacij sodelovale, da bi zagotovile učinkovito ohranitev in gospodarjenje z viri. To naj bi dosegli, kjer je primerno, z ustanavljanjem bilateralnih, podregionalnih ali regionalnih ribolovnih organizacij ali ureditev.

7.1.4 Podregionalna ali regionalna organizacija za upravljanje ribištva ali ureditev naj bi vključevala predstavnike držav, v pristojnosti katerih so viri, in predstavnike držav, ki so dejansko zainteresirani za ribolov ali vire izven državne pristojnosti. Kjer obstaja podregionalna ali regionalna organizacija za upravljanje ribolova ali ureditev in ima pristojnost oblikovati ukrepe za ohranjanje in upravljanje, bi te države morale sodelovati, tako da bi postale članice takšne organizacije ali udeleženke v takšni ureditvi, in dejavno sodelovati pri njenem delu.

7.1.5 Država, ki ni članica podregionalne ali regionalne organizacije za upravljanje ribolova ali ne sodeluje pri podregionalnem ali regionalnem dogovoru za upravljanje ribištva, naj bi v skladu z ustreznimi mednarodnimi dogovori in mednarodnim pravom kljub temu sodelovala pri ohranjanju in upravljanju z ustreznimi ribolovnimi viri, s tem da bi uveljavljala vse ukrepe za ohranjanje in upravljanje, ki so sprejeti pri takšni organizaciji ali ureditvi.

7.1.6 Predstavniki ustreznih organizacij, tako vladnih kot nevladnih, ki se ukvarjajo z ribištvom, naj bi dobili priložnost, da bi sodelovali na sestankih podregionalnih in regionalnih organizacij za upravljanje ribištva in ureditvah kot opazovalci ali na drugacen primeren nacin, v skladu s postopki zadevne organizacije ali ureditve. Takšnim predstavnikom naj bi bil omogočen pravočasen dostop do zapisnikov in poročil s takšnih sestankov v skladu s postopkovnimi pravili glede dostopa do njih.

7.1.7 Države naj bi v okviru svojih pristojnosti in zmožnosti oblikovale učinkovite mehanizme za spremljanje ribolova, nadzor in kontrolo nad njim ter njihovo uveljavljanje, da bi zagotovile skladnost z ukrepi za ohranjanje in upravljanje, ter tiste mehanizme, ki so jih sprejele podregionalne in regionalne organizacije oziroma ureditve.

7.1.8 Države naj bi sprejele ukrepe za preprečevanje ali odpravljanje prevelikih ribolovnih zmogljivosti in naj bi zagotavljale, da so prizadevanja v zvezi z ribolovom sorazmerna s sonaravnim izkoriščanjem ribolovnih virov kot sredstva za zagotavljanje učinkovitosti ukrepov za ohranjanje in gospodarjenje.

7.1.9 Države in podregionalne ali regionalne organizacije za upravljanje ribištva in ureditve naj bi zagotavljale preglednost mehanizmov za upravljanje ribištva in tem povezanega procesa odlocanja.

7.1.10 Države in podregionalne ali regionalne organizacije za upravljanje ribištva in ureditve bi morale na predpisan način objaviti ukrepe za ohranjanje in upravljanje in zagotavljati učinkovito razširjenost zakonov, predpisov in drugih pravnih pravil, ki urejajo njihovo izvajanje. Podlage in namene takšnih ukrepov bi bilo treba razložiti uporabnikom vira, da bi omogočili njihovo uporabo in tako povečali podporo pri izvajanju takšnih ukrepov.

7.2 Cilji upravljanja

7.2.1 Ob priznavanju, da je dolgoročna sonaravna raba ribolovnih virov prednostni cilj ohranjanja in upravljanja, naj bi države in podregionalne ali regionalne organizacije in ureditve za upravljanje ribištva med drugim sprejele ustrezne ukrepe, ki bi temeljili na najboljših razpoložljivih znanstvenih dokazih, ki so namenjeni ohranjanju ali obnavljanju populacij v obsegu, v katerem so sposobne dati največji trajnostni obseg biološkega izkoriščanja, kot ga opredeljujejo ustrezni okoljski in gospodarski dejavniki, vključno s posebnimi zahtevami držav v razvoju.

7.2.2 S takšnimi ukrepi naj bi med drugim dosegli:

- a) da bi se izognili prevelikim ribolovnim zmogljivostim in da izkoriščanje populacij ostane gospodarsko izvedljivo,
- b) da gospodarski pogoji ribištva spodbujajo odgovoren ribolov,
- c) da se upoštevajo interesi ribicev, vključno s tistimi, ki se z ribolovom preživljajo ali se ukvarjajo z malim ribolovom in ribolovom s tradicionalnimi metodami,
- d) da se ohranja biološka raznovrstnost vodnih habitatov in ekosistemov in da so zavarovane ogrožene vrste,
- e) da se omogoči, da se skrcene populacije obnovijo, ali kjer je primerno, aktivno obnovijo,

- f) da se ocenijo neugodni vplivi na okolje in na vire, ki izvirajo iz clovekovih dejavnosti, in kjer je primerno, popravijo, in
- g) da se zmanjšajo onesnaženje, odpadki, prilov, ulov z izgubljenimi ali opuščeno opremo, ulov neciljnih, tako ribjih kot neribjih vrst, in vplivi na povezane ali odvisne vrste v največji možni meri z ukrepi, ki do izvedljive mere vključujejo razvoj in uporabo selektivne, okolju varne in gospodarne ribiške opreme in tehnik.

7.2.3 Države bi morale oceniti vplive dejavnikov okolja na ciljne populacije in vrste, ki pripadajo istemu ekosistemu ali so povezane s ciljnim vrstami ali odvisne od njih, ter oceniti razmerja med življenjem v ekosistemu.

7.3 Okvir upravljanja in postopki

7.3.1 Da bi bilo učinkovito, naj bi upravljanje ribištva zajemalo vse populacije na celotnem območju porazdelitve in naj bi upoštevalo prej dogovorjene ukrepe za upravljanje, ki so bili oblikovani in uporabljeni na istem območju, vse selitve in biotsko enotnost ter druge biotske lastnosti populacije. Najboljši razpoložljivi znanstveni dokazi bi se med drugim morali uporabiti za določanje območja razporeditve virov in območja, skozi katero se selijo v času svojega življenjskega obdobja.

7.3.2 Da bi ohranjali čezmejne ribje populacije, migratorne populacije, zelo migracijske ribje populacije in ribje populacije na odprtem morju v vsem njihovem izboru in z njimi upravljali, bi morali biti združljivi ukrepi za ohranjanje in gospodarjenje, ki se uporabljajo za takšne populacije v skladu z zadevnimi pristojnostmi ustreznih držav ali, kjer je primerno, prek podregionalnih ali regionalnih organizacij za upravljanje ribištva in ureditev. Združljivost naj bi dosegli na način, ki je skladen s pravicami, pristojnostmi in interesi zadevnih držav.

7.3.3 Dolgoročni cilji upravljanja bi se morali zrcaliti v dejanjih v zvezi z gospodarjenjem, oblikovanih kot nacrt upravljanja ribištva ali kot drugacen okvir upravljanja.

7.3.4 Države in, kjer je primerno, podregionalne ali regionalne organizacije za upravljanje ribištva in ureditve bi morale pospeševati in spodbujati mednarodno sodelovanje in usklajevanje v vseh zadevah, ki se nanašajo na ribištvo, vključno z zbiranjem in izmenjavo informacij, raziskavami ribolova, upravljanjem in razvojem.

7.3.5 Države, ki želijo delovati prek neribiške organizacije, ki bi lahko vplivala na ukrepe za ohranjanje in upravljanje, ki jih je sprejela pristojna podregionalna ali regionalna organizacija za upravljanje ribolova ali ureditev, bi se morale v izvedljivem obsegu vnaprej posvetovati z njo in upoštevati njena stališča.

7.4 Zbiranje podatkov in nasveti pri upravljanju

7.4.1 Pri predarkih glede sprejemanja ukrepov za ohranjanje in upravljanje bi bilo treba upoštevati najboljše razpoložljive znanstvene dokaze, da bi ocenili trenutno stanje ribiških virov in možni učinek predlaganih ukrepov na vire.

7.4.2 Spodbujati bi bilo treba raziskave in podporo ohranjanju ribištva in njegovemu upravljanju, vključno z raziskavami virov in vplivov klimatskih, okoljskih in družbeno gospodarskih dejavnikov. Rezultate takšnih raziskav bi bilo treba sporočiti zainteresiranim pogodbenicam.

7.4.3 Spodbujati bi bilo treba študije, ki omogočajo razumevanje stroškov, koristi in učinkov možnosti alternativnega upravljanja, z namenom, da bi racionalizirali ribolov, zlasti možnosti, ki se nanašajo na prevelike ribolovne zmogljivosti in prevelika prizadevanja v zvezi z ribolovom.

7.4.4 Države naj bi zagotavljale, da se pravčasno in v celoti ter dovolj podrobno zberejo in ohranijo zanesljivi statistični podatki o ulovu in prizadevanjih v zvezi z ribolovom, v skladu z veljavnimi mednarodnimi standardi in praksami, da bi omogočili primerno statistično analizo. Takšne podatke bi bilo treba redno izpopolnjevati in potrjevati z ustreznim sistemom. Države bi morale zbirati in razširjati takšne podatke na način, ki je skladen z vsemi zahtevami glede zaupnosti.

7.4.5 Da bi zagotovili sonaravno upravljanje ribištva in da bi omogočili doseganje družbenih in gospodarskih ciljev, bi bilo treba z zbiranjem podatkov, analizami in raziskavami razviti zadovoljivo raven poznavanja družbenih, gospodarskih in institucionalnih dejavnikov.

7.4.6 Države bi morale v mednarodno dogovorjeni obliki zbirati podatke, ki se nanašajo na ribolovne fonde, in druge znanstvene podatke v zvezi z ribolovnimi populacijami, ki jih imajo podregionalne ali regionalne organizacije za upravljanje ribolova ali ureditve, in jih pravčasno sporočiti organizaciji ali ureditvi. V primeru populacij, ki so v pristojnosti več kot ene države in za katere ne obstaja takšna organizacija ali ureditev, bi se morale zadevne države dogovoriti o mehanizmu za sodelovanje, da bi zbirale in izmenjale takšne podatke.

7.4.7 Podregionalne ali regionalne organizacije za upravljanje ribištva in ureditve bi morale zbirati podatke in jih dati na voljo skladno z veljavnimi zahtevami glede zaupnosti, pravčasno in na dogovorjenem obrazcu vsem članom teh organizacij in drugim zainteresiranim pogodbenicam v skladu z dogovorjenimi postopki.

7.5 Varnostni pristopi

7.5.1 Države naj bi pri ohranjanju, upravljanju in izkoriščanju živih vodnih virov v veliki meri uporabljale varnostne pristope, da bi jih zavarovale in ohranile vodno okolje. Nerazpoložljivost ustreznih znanstvenih podatkov naj ne bi bil razlog za odlašanje ali neukrepanje pri ohranjanju in upravljanju.

7.5.2 Pri izvajanju varnostnih pristopov bi države med drugim morale upoštevati negotovosti, ki so posledica velikosti in produktivnosti populacij, referenčne točke, stanje populacije glede na takšne

referencne tocke, stopnjo in porazdelitev umrljivosti rib ter vpliv ribiških dejavnosti - vključno s prilovom - na neciljne in z njimi povezane ali od njih odvisne vrste ter okoljske in družbeno gospodarske razmere.

7.5.3 Države in podregionalne ali regionalne organizacije za upravljanje ribištva in ureditve bi morale na podlagi najboljših razpoložljivih znanstvenih dokazov med drugim določiti:

- a) specifične ciljne referencne točke za populacije in hkrati ukrepe, ki jih je treba sprejeti, če so prekoracene, in
- b) specifične mejne referencne točke za populacije in hkrati ukrepe, ki jih je treba sprejeti, če so presežene; ko se približuje mejni referenčni točki, bi bilo treba ukrepati, da bi zagotovili, da ne bo presežena.

7.5.4 V primeru novega ribolova ali raziskovalnega ribolova bi morale države čim prej sprejeti varnostne ukrepe za ohranjanje in upravljanje, med drugim tudi omejitve ulova in prizadevanj. Takšni ukrepi bi morali ostati veljavni, dokler ni zadostljivih podatkov, ki bi omogočali ocene vpliva ribolova na dolgoročni sonaravni razvoj populacij, pri čemer bi bilo treba izvajati ukrepe za ohranjanje in upravljanje, ki temeljijo na takih ocenah. Slednji ukrepi bi morali, če je primerno, omogočati postopni razvoj ribolova.

7.5.5 Če ima naravni pojav občuten neugoden učinek na položaj živih vodnih virov, bi države morale sprejeti ukrepe za ohranjanje in upravljanje na podlagi nujnosti, da bi zagotovile, da ribiška dejavnost ne poslabša takšnega neugodnega učinka. Države bi morale sprejeti takšne ukrepe na podlagi nujnosti tudi tam, kjer ribolovna dejavnost pomeni resno nevarnost sonaravnemu razvoju takšnih virov. Ukrepi, sprejeti na podlagi nujnosti, bi morali biti zacasni in bi morali temeljiti na najboljših razpoložljivih znanstvenih dokazih.

7.6 Ukrepi za upravljanje

7.6.1 Države naj bi zagotovile, da je dovoljen obseg ribolova sorazmeren s stanjem ribolovnih virov.

7.6.2 Države naj bi sprejele ukrepe, da bi zagotovile, da nobeno plovilo ne sme ribariti, razen če za to nima dovoljenja v skladu z mednarodnim pravom za odprto morje ali v skladu z notranjo zakonodajo na območjih v državni pristojnosti.

7.6.3 Kjer prihaja do prevelike ribolovne zmogljivosti, bi morali biti vzpostavljeni mehanizmi, da bi zmanjšali zmogljivost na raven, ki bi bila sorazmerna s sonaravno uporabo ribolovnih virov, da bi zagotovili, da ribici delujejo v skladu z gospodarskimi razmerami, ki spodbujajo odgovorno ribištvo. Takšni mehanizmi bi morali vključevati spremljanje zmogljivosti ribiških flot.

7.6.4 Uporabo obstoječe ribiške opreme, metod in prakse bi bilo treba preveriti in sprejeti ukrepe, da bi zagotovili, da se ribiška oprema, metode in prakse, ki niso skladne z odgovornim ribištvom, opustijo

in nadomestijo z bolj sprejemljivimi alternativami. V tem procesu bi bilo treba posebno pozornost posvetiti vplivu takšnih ukrepov na ribiške skupnosti, vključno z njihovo sposobnostjo izkoriščanja virov.

7.6.5 Države in organizacije za upravljanje ribolova in ureditve bi morale urejati ribolov tako, da bi se izognile tveganju spora med ribici, ki uporabljajo različna plovila, opremo in ribiške metode.

7.6.6 Pri odločanju glede uporabe, ohranjanja in gospodarjenja z ribolovnimi viri bi bilo treba v skladu z notranjo zakonodajo in predpisi na primeren način ustrezno upoštevati tradicionalne prakse, potrebe in interese domaćinov in lokalnih ribiških skupnosti, ki so za svoje preživetje v veliki meri odvisne od ribolovnih virov.

7.6.7 Pri ocenjevanju alternativnih ukrepov za ohranjanje in upravljanje bi bilo treba upoštevati njihovo cenovno učinkovitost in vpliv na družbo.

7.6.8 Učinkovitost ukrepov za ohranjanje in upravljanje in njihovo morebitno medsebojno vplivanje bi bilo treba neprestano nadzorovati. Takšne ukrepe bi bilo treba na primeren način preverjati ali odpraviti na podlagi novih informacij.

7.6.9 Države bi morale sprejeti ustrezne ukrepe, da bi zmanjšale odpadke, prilov, ulov z izgubljeno ali opuščeno opremo, ulov neciljnih, tako ribjih kot neribjih vrst, in negativne vplive na sorodne in odvisne vrste, zlasti ogrožene vrste. Kjer je primerno, lahko takšni ukrepi vključujejo tehnicne ukrepe, ki se nanašajo na velikost rib, velikost mreže ali opremo, prilov, neribolovna obdobja in območja ter cone, ki so rezervirane za izbrane načine ribolova, zlasti za ribolov na tradicionalen način. Kjer je primerno, bi bilo treba takšne ukrepe izvajati, da bi obvarovali mladice in plemenke. Države in podregionalne ali regionalne organizacije za upravljanje ribištva in ureditve bi v največjem izvedljivem obsegu morale spodbujati razvoj in uporabo selektivne, za okolje varne in stroškovno učinkovite opreme in tehnike.

7.6.10 Države in podregionalne ali regionalne organizacije za upravljanje ribištva in ureditve bi morale v okviru svojih pristojnosti uvajati ukrepe za izčrpane vire in tiste vire, ki jim grozi izčrpanje, ki omogočajo sonaravno obnovo takih populacij. Narediti bi morali vse, da bi zagotovili, da se obnovijo viri in habitati, ki so ključni za blagostanje takšnih virov, ki jim je bila storjena škoda z ribolovom ali drugimi človekovimi dejavnostmi.

7.7 Izvajanje

7.7.1 Države bi morale zagotavljati, da se na lokalni in državni ravni na primeren način oblikuje učinkovit pravni in upravni okvir za ohranjanje ribolovnih virov in upravljanje ribištva.

7.7.2 Države bi morale zagotoviti, da zakoni in uredbe določajo kazni, ki se uporabljajo za kršitve in so primerno ostre, da so učinkovite, vključno s kaznimi, ki omogočajo zavrnitev, odvzem aličasno ukinitve ribolovnih dovoljenj zaradi nespoštovanja veljavnih ohranitvenih in upravljalških ukrepov.

7.7.3 Države bi morale v skladu s svojim notranjim pravom izvajati učinkovite ukrepe za opazovanje ribolova, njegovo kontrolo, nadzor nad njim in njegovo izvrševanje, vključno, kjer je primerno, s programi opazovanja, programi nadzorovanja in sistemi za spremljanje plovil. Takšne ukrepe bi bilo treba spodbujati in, kjer je primerno, bi jih morale izvajati podregionalne ali regionalne organizacije za upravljanje ribištva in ureditve skladno s postopki, o katerih se dogovorijo takšne organizacije ali ureditve.

7.7.4 Države in podregionalne ali regionalne organizacije in ureditve za upravljanje ribištva bi se morale na primeren način dogovoriti o sredstvih, s katerimi se bodo dejavnosti takšnih organizacij ali ureditev financirale, ob upoštevanju, med drugim, sorazmernih koristi, ki jih daje ribištvo, in različnih zmožnosti držav, da zagotovijo finančne in druge prispevke. Kjer je primerno in kadar je mogoče, bi si take organizacije in taki ureditve morale prizadevati, da bi dobile povrnjene stroške ohranjanja ribištva, njegovega upravljanja in stroške raziskav.

7.7.5 Države, ki so članice ali ki sodelujejo v podregionalnih ali regionalnih organizacijah za upravljanje ribolova ali pri ureditvah, bi morale izvajati mednarodno dogovorjene ukrepe, sprejete v okviru takšnih organizacij ali ureditev, ki so skladni z mednarodnim pravom, da bi odvrnile dejavnosti plovil, ki plujejo pod zastavo nečlanic ali neudeleženk, ki se ukvarjajo z dejavnostmi, ki spodbujajo učinkovitost ukrepov za ohranjanje in upravljanje, sprejetih pri takih organizacijah ali z dogovori.

7.8 Finančne ustanove

7.8.1 Ne glede na ustrezne mednarodne sporazume bi države morale spodbujati banke in finančne ustanove, da kot pogoj za posojilo ali hipoteko ne zahtevajo, da ribiška plovila ali plovila za podporo ribolovu plujejo pod zastavo v pristojnosti druge države, kot je tista, ki ima pravico do uporabe, kadar bi taka zahteva povečala verjetnost neskladanja z mednarodnimi ohranitvenimi in upravljalskimi ukrepi.

8. CLEN: RIBOLOV

8.1 Dolžnosti vseh držav

8.1.1 Države naj bi zagotovile, da se v vodah, ki so v njihovi pristojnosti, izvaja samo ribolov, ki so ga dovolile, in da se ta ribolov izvaja odgovorno.

8.1.2 Države naj bi vodile evidenco o vseh izdanih ribolovnih dovoljenjih in jo redno ažurirale.

8.1.3 Države naj bi skladno s priznanimi mednarodnimi normami in prakso vodile statistične podatke o vsem ribolovu, ki so ga dovolile, in jih redno ažurirale.

8.1.4 Države naj bi skladno z mednarodnim pravom v okviru podregionalnih ali regionalnih organizacij ali sporazumov za upravljanje ribištva sodelovale pri vzpostavitvi sistemov za opazovanje, nadzor in izvajanje veljavnih ukrepov v zvezi z ribolovom in z njim povezanimi dejavnostmi v vodah zunaj njihove nacionalne pristojnosti.

8.1.5 Države naj bi zagotovile, da se za vse zaposlene pri ribolovu sprejme zdravstvene in varnostne standarde. Taki standardi ne smejo biti nižji od minimalnih zahtev ustreznih mednarodnih sporazumov o pogojih za delo in storitve.

8.1.6 Države naj bi skupaj z drugimi državami ali z ustrežno mednarodno organizacijo individualno sklenile sporazume, da bi ribolov vključili v sisteme pomorske reševalne službe.

8.1.7 Države naj bi prek vzgojno-izobraževalnih programov spodbujale izobrazbo in sposobnosti ribcev ter njihovo strokovno usposobljenost. Taki programi morajo upoštevati dogovorjene mednarodne standarde in smernice.

8.1.8 Države naj bi vodile evidenco ribcev, ki morajo, ce je mogoče, vsebovati podatke o njihovi službi in kvalifikacijah, vključno s potrdili o pristojnosti skladno z njihovimi državnimi zakoni.

8.1.9 Države naj bi zagotovile, da ukrepi, ki veljajo za kapitane in druge castnike in se izvajajo za prekršek, ki se nanaša na obratovanje ribiških ladij, vključujejo določbe, ki lahko med drugim dopuščajo zavrnitev, odvzem ali zacasno ukinitve dovoljenj za opravljanje funkcije kapitana ali castnika ribiške ladje.

8.1.10 Države si morajo ob pomoči ustreznih mednarodnih organizacij prizadevati, da prek izobraževanja in usposabljanja zagotovijo, da se vsi, ki se ukvarjajo z ribolovom, seznanijo z najpomembnejšimi določbami tega kodeksa kakor tudi z določbami zadevnih mednarodnih konvencij ter veljavnih okoljskih in drugih standardov, ki so bistveni, da se zagotovi odgovoren ribolov.

8.2 Dolžnosti države ladijske zastave

8.2.1 Države ladijskih zastav naj bi vodile evidenco ribiških ladij, ki imajo pravico do plovbe pod njihovo zastavo in imajo dovoljenje, da se uporabljajo za ribolov. V taki evidenci morajo navesti podrobne podatke o ladjah, njihovem lastništvu in ribolovnem dovoljenju.

8.2.2 Države ladijskih zastav naj bi zagotovile, da nobena ribiška ladja, ki ima pravico do plovbe pod njihovo zastavo, ne lovi na odprtem morju ali v vodah, ki so v pristojnosti drugih držav, če za take ladje ni bil izdan certifikat o registraciji in če jim pristojni organi niso dovolili ribolova. Take ladje morajo imeti s seboj certifikat o registraciji in svoje ribolovno dovoljenje.

8.2.3 Ribiške ladje, ki imajo pravico do ribolova na odprtem morju ali v vodah, ki so v pristojnosti druge države, kot je država ladijske zastave, morajo biti označene v skladu z enotnimi in mednarodno prepoznavnimi sistemi označevanja ladij, kot so FAO Standardne specifikacije in smernice za označevanje in prepoznavanje ribiških ladij.

8.2.4 Ladijska oprema za ribolov bi morala biti označena v skladu z državno zakonodajo, da bi lahko prepoznali lastnika ladijske opreme. Zahteve za označevanje ladijske opreme morajo upoštevati enotne in mednarodno prepoznavne sisteme za označevanje ladijske opreme.

8.2.5 Države ladijskih zastav bi morale zagotoviti skladnost z ustreznimi varnostnimi zahtevami za ribiške ladje in ribice, in sicer v skladu z mednarodnimi konvencijami, mednarodno dogovorjenimi kodeksi in prostovoljnimi smernicami. Države bi morale sprejeti primerne varnostne zahteve za vse majhne ladje, ki niso zajete v takih mednarodnih konvencijah, kodeksih ali prostovoljnih smernicah.

8.2.6 Države, ki niso podpisnice Sporazuma za spodbujanje skladnosti z mednarodnimi ohranitvenimi in upravljalskimi ukrepi s strani ladij, ki lovijo na odprtem morju, je treba spodbuditi, da sprejmejo sporazum ter zakone in uredbe v skladu z določbami sporazuma.

8.2.7 Države ladijskih zastav bi morale sprejeti prisilne ukrepe za ribiške ladje, ki imajo pravico do plovbe pod njihovo zastavo in za katere so ugotovile, da so ravnale v nasprotju z veljavnimi ohranitvenimi in upravljalskimi ukrepi, vključno s tem, da kršitev takih ukrepov prepoznajo kot prekršek po državni zakonodaji. Kazni, ki veljajo za take kršitve, bi morale biti ustrezno ostre, da bi učinkovito zagotavljale skladnost in da bi odvracale kršitve, kjer koli se že pojavljajo, kršitelje pa morajo prikrajšati za koristi, ki izhajajo iz njihovih nezakonitih dejavnosti. Za resne kršitve lahko take kazni vključujejo določbe za zavrnitev, odvzem ali zacasnno ukinitvev ribolovnega dovoljenja.

8.2.8 Države ladijskih zastav bi morale spodbujati dostop lastnikov in najemnikov ribiških ladij do zavarovalnega kritja. Lastniki ali najemniki ribiških ladij bi morali imeti zadostno zavarovalno kritje, da bi zaščitili posadko takih ladij in njihove interese, zavarovali tretje stranke pred izgubo ali škodo in zaščitili svoje lastne interese.

8.2.9 Države ladijskih zastav bi morale zagotoviti, da imajo člani posadke pravico do vrnitve v maticno državo, in sicer ob upoštevanju nacerl, dolo cenih v "Konvenciji o vrnitvi pomorščakov v maticno državo (dopolnjeno) 1987, (št. 166)".

8.2.10 V primeru nesreče ribiške ladje ali oseb na krovu ribiške ladje, bi morala država ladijske zastave zadevne ribiške ladje državam vseh tujih državljanov na krovu ladje, ki je vpletena v nesreco, dati podrobne podatke o njej. Take informacije je treba, kadar je izvedljivo, sporočiti tudi mednarodni pomorski organizaciji.

8.3 Dolžnosti države pristanišča

8.3.1 Države pristanišč bi morale s postopki, določenimi v njihovih državnih zakonodajah, v skladu z mednarodnim pravom in z veljavnimi mednarodnimi sporazumi ali dogovori sprejeti take ukrepe, kot so potrebni za doseg in za pomoč drugim državam pri doseganju ciljev tega kodeksa, druge države pa morajo seznaniti s podrobnostmi uredb in ukrepov, ki so jih vzpostavile za ta namen. Pri sprejemanju takih ukrepov država pristanišča ne sme niti formalno niti dejansko diskriminirati ladij katere koli druge države.

8.3.2 Države pristanišč bi morale državam ladijskih zastav zagotoviti tako pomoč, kot je primerna v skladu z mednarodnimi zakoni države pristanišča in mednarodnim pravom, kadar je ribiška ladja prostovoljno v pristanišču ali v eksteritorialnem terminalu države pristanišča, država ladijske zastave ladje pa zaprosi državo pristanišča za pomoč v zvezi z neskladjem s podregionalnimi, regionalnimi ali globalnimi ohranitvenimi in upravljaljskimi ukrepi ali z mednarodno dogovorjenimi minimalnimi standardi za preprečevanje onesnaževanja ter za varnost, zdravje in delovne pogoje na krovu ribiških ladij.

8.4 Ribolov

8.4.1 Države bi morale zagotoviti, da ribolov poteka ob primernem upoštevanju varnosti za življenje ljudi in Mednarodnih uredb mednarodne pomorske organizacije za preprečevanje trčenj na morju kakor tudi zahtev mednarodne pomorske organizacije, ki se nanašajo na organizacijo pomorskega prometa, varstvo morskega okolja in preprečevanje škode na ladijski opremi ali njene izgube.

8.4.2 Države bi morale prepreciti razstreljevanje z dinamitom, zastrupljanje ali druge podobne unicevalne postopke ribolova.

8.4.3 Države bi si morale na vse načine prizadevati, da zagotovijo, da se dokumentacijo v zvezi z ribolovom, zadržanim ulovom rib in drugih morskih živali ter, kar zadeva prilov, podatke, ki se zahtevajo za oceno ribolovnih populacij, kot odlocijo ustrezni upravni organi, zbira in sistematično pošilja tem organom. Države bi morale, kolikor je mogoče, uvesti programe, kot so opazovalni in inšpekcijski sistemi, da bi spodbudili skladnost z veljavnimi ukrepi.

8.4.4 Države bi morale ob upoštevanju ekonomskih razmer pospešiti sprejetje primerne tehnologije za najboljšo uporabo in skrb za zadržani ulov.

8.4.5 Države bi morale s pomembnimi skupinami iz panoge spodbujati razvoj in uporabo tehnologij in delovnih metod, ki zmanjšujejo prilov. Preprečevati bi morali uporabo ribolovne opreme in postopkov,

ki pripeljejo do prilova pri ulovu, in spodbujati uporabo ribolovne opreme in postopkov, ki povečujejo stopnjo preživetja pobeglih rib.

8.4.6 Države bi morale sodelovati pri razvijanju in uporabi tehnologij, materialov in delovnih metod, ki do najmanjše možne mere zmanjšujejo izgubo ribolovne opreme in škodljivi učinek izgubljene ali zapuščene ribolovne opreme.

8.4.7 Države bi morale zagotoviti, da se opravi ocena posledic motenja naravnega okolja pred uvedbo nove ribolovne opreme, metod in postopkov na neko območje v komercialnem obsegu.

8.4.8 Spodbujati bi bilo treba raziskave o okoljskih in socialnih vplivih ribolovne opreme in še zlasti o učinku take opreme na biotsko raznovrstnost in obalne ribiške skupnosti.

8.5 Selektivnost ribolovne opreme

8.5.1 Države bi morale zahtevati, da so ribolovna oprema, metode in prakse v izvedljivem obsegu dovolj selektivne, da bi čim bolj zmanjšali količino odpadkov, prilova, ulova neciljnih vrst tako rib kakor neribjih vrst ter učinke na povezane ali odvisne vrste, in da se s tehničnimi napravami ne obide namen zadevnih uredb. V tem pogledu bi morali ribici sodelovati pri razvoju selektivne ribolovne opreme in metod. Države bi morale zagotoviti, da so informacije o novostih in zahtevah na voljo vsem ribicem.

8.5.2 Da bi izboljšale selektivnost, bi države pri sestavljanju svojih zakonov in uredb morale upoštevati razpon selektivne ribolovne opreme, metod in strategij, ki so na voljo dejavnosti.

8.5.3 Države in ustrezne ustanove bi morale sodelovati pri razvijanju standardnih tehnologij za raziskave na področju selektivnosti ribolovne opreme, metod in strategij ribolova.

8.5.4 Spodbujati bi morali mednarodno sodelovanje pri raziskovalnih programih za selektivnost ribolovne opreme ter metodah in strategijah ribolova, razširjanju rezultatov takih raziskovalnih programov in prenosu tehnologije.

8.6 Optimizacija porabe energije

8.6.1 Države bi morale spodbujati razvoj primernih standardov in smernic, ki bi pripeljali do gospodarnejše rabe energije pri dejavnostih v zvezi z lovom in po njem v ribiškem sektorju.

8.6.2 Države bi morale spodbujati razvoj in prenos tehnologije v zvezi z optimizacijo porabe energije v ribiškem sektorju in predvsem spodbujati lastnike, najemnike in upravnike ribiških ladij, naj na svoja plovila namestijo naprave za optimizacijo porabe energije.

8.7 Zaščita vodnega okolja

8.7.1 Države bi morale uvesti in uveljaviti zakone in predpise, ki temeljijo na Mednarodni konvenciji za preprečevanje onesnaževanja iz ladij iz leta 1973, ki je bila dopolnjena s Protokolom iz leta 1978 v zvezi s tem (MARPOL 73/78).

8.7.2 Lastniki, zakupniki in upravitelji ribiških ladij bi morali zagotoviti, da bodo njihove ladje opremljene z ustrezno opremo, kot jo zahteva MARPOL 73/78, in bi morali preučiti možnost vgradnje ladijskega stiskalnika ali sežigalne peči za obdelavo smeti in drugih ladijskih odpadkov, proizvedenih pri normalnem obratovanju ladje, na ustrezne vrste ladij.

8.7.3 Lastniki, zakupniki in upravitelji ribiških ladij bi morali s pravilnim preskrbovanjem zmanjšati sprejemanje potencialnih odpadkov na krov na najmanjšo možno raven.

8.7.4 Posadke ribiških ladij bi morale biti seznanjene z ustreznimi postopki, ki zagotavljajo, da odmetavanje ne presega stopenj določenih z MARPOL 73/78. Ti postopki bi morali vključevati vsaj načine za odstranjevanje oljnih odpadkov in za ravnanje z ladijskimi smetmi ter njihovo hrambo.

8.8 Zaščita ozračja

8.8.1 Države bi morale sprejeti ustrezne standarde in smernice, ki bi vključevale predpise za zmanjšanje nevarnih snovi v izpušnih plinih.

8.8.2 Lastniki, zakupniki in upravitelji ribiških ladij bi morali zagotoviti, da bi bile njihove ladje opremljene z opremo za zmanjšanje emisij snovi, ki zmanjšujejo količino ozona. Odgovorni člani posadke ribiških ladij bi morali biti seznanjeni s postopki za pravilno upravljanje in vzdrževanje strojev na ladji.

8.8.3 Pristojne oblasti bi morale pripraviti vse potrebno za postopno opuščanje klorofluorogljikov (CFC-jev) in prehodnih snovi, kot so hidroklorofluorogljiki (HCFC-ji) v hladilnih sistemih ribiških ladij, in bi morale zagotoviti, da so ladjedelništvo in tisti, ki so v njem zaposleni, seznanjeni s temi predpisi in jih izpolnjujejo.

8.8.4 Lastniki, zakupniki in upravitelji ribiških ladij bi morali ustrezno ukrepati, da bodo obstoječe ladje opremljene s hladilnimi plini, ki nadomeščajo CFC-je in HCFC-je, ter z nadomestki za halon v protipožarni opremi. Taki nadomestki bi morali biti uporabljeni v specifikacijah vseh novih ribiških ladij.

8.8.5 Države ter lastniki, zakupniki in upravitelji ribiških ladij kakor tudi ribici bi morali slediti mednarodnim smernicam za odstranjevanje odpadnih CFC-jev, HCFC-jev in halonov.

8.9 Pristanišča in pristajališča za ribiške ladje

8.9.1 Države bi morale pri načrtovanju in gradnji pristanišč in pristajališč med drugim upoštevati naslednje:

- a) na voljo bi morali biti varni pristani za ribiške ladje in primerni servisni objekti za ladje, prodajalce in kupce,
- b) na voljo bi morala biti primerna oskrba z vodo in ustrezna sanitarna ureditev,
- c) uvedeni bi morali biti sistemi za odstranjevanje odpadkov, vključno z oljem, vodo, ki vsebuje olje, in ribiško opremo,
- d) onesnaženje zaradi aktivnosti, povezanih z ribištvom, bi moralo biti zmanjšano na najmanjšo možno raven,
- e) in morali bi ukrepati proti učinkom erozije in zamuljenja.

8.9.2 Države bi morale vzpostaviti institucionalni okvir za izbiro ali izboljšanje lokacij za pristanišča ribiških ladij, ki bi omogočal posvetovanje med oblastmi, odgovornimi za upravljanje z obalnim območjem.

8.10 Opustitev objektov in drugih materialov

8.10.1 Države bi morale zagotoviti upoštevanje standardov in smernic za odstranitev odvečnih objektov, oddaljenih od obale, ki jih je izdala Mednarodna pomorska organizacija. Države bi morale tudi zagotoviti, da se pred sprejemom odločitev o opustitvi objektov in drugih materialov, ustrezni organi posvetujejo s pristojnimi ribiškimi organi.

8.11 Umetni morski grebeni in objekti za zbiranje rib

8.11.1 Države naj bi, če je to ustrezno, razvile politike za povečanje stalnih ribolovnih populacij in za izboljšanje možnosti za ribolov z uporabo umetnih objektov, postavljenih ob upoštevanju varnosti plovbe, na dnu ali nad dnom ali na površini morja. Podpirati bi morali raziskave o uporabi takih objektov, vključno z njihovimi vplivi na žive morske vire in na okolje.

8.11.2 Države naj bi zagotovile, da se pri izbiri snovi, ki naj bi se uporabljale pri ustvarjanju naravnih morskih grebenov, in pri izbiri zemljepisne lokacije takih umetnih morskih grebenov, upoštevajo ustrezni predpisi mednarodnih konvencij o okolju in varnosti plovbe.

8.11.3 Države naj bi v okviru načrtov za upravljanje z obalnimi območji ustanovile upravljalne sisteme za umetne morske grebene in naprave za zbiranje rib. Ti upravljalni sistemi naj bi zahtevali odobritev za gradnjo in dajanje v uporabo takih morskih grebenov ter naprav in naj bi upoštevali interese ribicev, vključno z ljubiteljskimi ribici in tistimi, ki se ukvarjajo z ribolovom za preživetje.

8.11.4 Države naj bi zagotovile, da se organi, odgovorni za vzdrževanje kartografskih arhivov in zemljevidov za potrebe navigacije, kakor tudi ustrezni okoljevarstveni organi, obvestijo pred namestitvijo ali odstranitvijo umetnih morskih grebenov ali objektov za zbiranje rib.

9. CLEN: RAZVOJ RIBOGOJSTVA

9.1 Odgovoren razvoj ribogojstva, vključno z lovišči gojenih rib na območjih v državni pristojnosti

9.1.1 Države bi morale ustanoviti, vzdrževati in razviti ustrezen pravni in upravni okvir, ki olajšuje razvoj odgovornega ribogojstva.

9.1.2 Države bi morale podpirati odgovoren razvoj in upravljanje ribogojstva, vključno z vnaprejšnjim ocenjevanjem učinkov razvoja ribogojstva na gensko pestrost in integriteto ekosistemov, na podlagi najboljših razpoložljivih znanstvenih podatkov.

9.1.3 Države bi morale izdelati in redno posodobiti strategije in nacрте za razvoj ribogojstva, tako kot je potrebno za zagotavljanje ekološko trajnostnega razvoja ribogojstva in za omogočanje razumne uporabe virov, ki si jih delijo ribogojstvo in druge dejavnosti.

9.1.4 Države bi morale zagotoviti, da razvoj ribogojstva ne bo negativno vplival na preživljanje lokalnih skupnosti in njihov dostop do ribiških območij.

9.1.5 Države bi morale posebej za ribogojstvo vzpostaviti učinkovite postopke za ustrezno ocenjevanje in nadzor okolja, da bi zmanjšali škodljive ekološke spremembe zaradi crpanja vode, uporabe zemljišč, izpusta odpadnih voda, uporabe zdravil in kemikalij ter drugih ribogojnih dejavnosti in z njimi povezane gospodarske in družbene posledice na najmanjšo možno raven.

9.2 Odgovoren razvoj ribogojstva, vključno z lovišči gojenih rib znotraj čezmejnih vodnih ekosistemov

9.2.1 Države bi morale varovati čezmejne vodne ekosisteme s podpiranjem odgovornih postopkov ribogojstva znotraj državnih pristojnosti in s sodelovanjem pri spodbujanju sonaravnih postopkov ribogojstva.

9.2.2 Države bi morale z dolžnim spoštovanjem do sosednjih držav in v skladu z mednarodno zakonodajo, zagotoviti odgovorno izbiro vrst, izbiro lokacije in upravljanje dejavnosti ribogojstva, ki bi lahko vplivale na čezmejne vodne ekosisteme.

9.2.3 Države bi se morale pred uvajanjem tujih vrst v čezmejne vodne ekosisteme posvetovati s sosednjimi državami.

9.2.4 Države bi morale vzpostaviti ustrezne mehanizme, kot so podatkovne zbirke in informacijska omrežja za zbiranje, skupno rabo in razširjanje podatkov, povezanih z njihovimi dejavnostmi ribogojstva, ki bi olajšali sodelovanje pri načrtovanju razvoja ribogojstva na državni, podregionalni, regionalni in svetovni ravni.

9.2.5 Države bi morale, kjer je potrebno, sodelovati pri razvoju ustreznih mehanizmov za nadzor učinkov vnosov uporabljenih v ribogojstvu.

9.3 Uporaba vodnih genetskih virov za ribogojstvo, vključno z lovišči gojenih rib

9.3.1 Države bi morale z ustreznim upravljanjem ohranjevati gensko pestrost in vzdrževati integriteto vodnih združb in ekosistemov. Zlasti bi si morale prizadevati za zmanjšanje škodljivih učinkov uvajanja tujih vrst ali gensko spremenjenih organizmov, uporabljenih za ribogojstvo, v vode, vključno v lovišča gojenih rib, zlasti kjer je veliko možnosti za razširjenje takih tujih vrst ali gensko spremenjenih organizmov v vodah v pristojnosti drugih držav kakor tudi v vodah v pristojnosti države izvora. Države bi morale, kadar koli je le možno, spodbujati ukrepe za zmanjšanje škodljivih genskih, bolezenskih in drugih učinkov pobeglih gojenih rib na divje populacije na najmanjšo možno raven.

9.3.2 Države bi morale sodelovati pri izdelavi, sprejemanju in izvedbi mednarodnih kodeksov in postopkov za uvedbo in prenos vodnih organizmov.

9.3.3 Države bi morale, zato da bi se zmanjšale možnosti prenosa bolezni in drugih škodljivih vplivov na divje in na gojene populacije, spodbujati sprejetje ustreznih navad pri genskem izboljšanju ribolovnih populacij, pri uvajanju tujih vrst in v pridelavi, prodaji in prevozu jajcec, licink ali ribje zalege, zarodov ali drugega življa. Države bi morale olajšati pripravo in izvajanje ustreznih državnih kodeksov in postopkov v tem smislu.

9.3.4 Države bi morale spodbujati uporabo ustreznih postopkov za izbiro zarodov in za pridelavo jajcec, licink in ribjega zaroda.

9.3.5 Države bi morale, kjer je ustrezno, spodbujati raziskave in kadar je izvedljivo, razvoj tehnik za gojenje ogroženih vrst, zaradi zaščite, rehabilitacije in izboljšanja svojih fondov, ob upoštevanju kritične potrebe po ohranjanju genske pestrosti ogroženih vrst.

9.4 Odgovorno ribogojstvo na ravni proizvodnje

9.4.1 Države bi morale spodbujati odgovorne navade v ribogojstvu v podporo podeželskih skupnosti, organizacij pridelovalcev in ribogojcev.

9.4.2 Države bi morale spodbujati aktivno sodelovanje ribogojcev in njihovih skupnosti pri razvoju vedenja za odgovorno upravljanje ribogojstva.

9.4.3 Države bi morale spodbujati prizadevanja, ki izboljšujejo izbiro in uporabo ustreznih krmil, krmnih dodatkov in umetnih gnojil, vključno z gnojili.

9.4.4 Države bi morale za učinkovito upravljanje ribogojnic in zdravja rib spodbujati uvedbo vedenja, ki daje prednost higienskimi ukrepom in cepivom. Zagotoviti bi morale varno, učinkovito in minimalno uporabo terapevtikov, hormonov in zdravil, antibiotikov in drugih kemikalij za obvladovanje bolezni.

9.4.5 Države bi morale v ribogojstvu uravnavati uporabo kemčnih vnosov, ki so nevarni za človekovo zdravje in okolje.

9.4.6 Države bi morale zahtevati, da odstranjevanje odpadkov, kot so drobovje, blato, mrtve ali bolne ribe ter odvečna veterinarska zdravila, in drugi nevarni kemčni vnosi ne pomenijo nevarnosti za človekovo zdravje in za okolje.

9.4.7 Države bi morale zagotoviti prehrambeno varnost pridelkov ribogojstva in spodbujati prizadevanja za ohranitev kakovosti pridelkov in izboljšanje njihove vrednosti s posebno skrbnostjo pred in med lovom, pri predelavi na kraju samem ter med hrambo in prevozom pridelkov.

10. CLEN: VKLJUCITEV RIBIŠTVA V UPRAVLJANJE OBALNIH OBMOCIJ

10.1 Institucionalni okvir

10.1.1 Države bi morale poskrbeti, da se sprejme ustrezní politíčni, pravni in institucionalni okvir za doseganje sonaravne in celovite rabe virov, ob upoštevanju občutljivosti obalnih ekosistemov in omejene narave njihovih naravnih virov ter potreb obalnih skupnosti.

10.1.2 Z upoštevanjem mnogovrstnih rab obalnega območja bi morale države v postopkih sprejemanja odločitev zagotoviti posvetovanja s predstavniki ribiške panoge in ribiških skupnosti in jih vključiti v druge dejavnosti povezane z upravljanjem, načrtovanjem in razvojem obalnih območij.

10.1.3 Države bi morale razviti, kot je ustrezno, institucionalne in pravne okvire za določanje možnih rab obalnih virov in za upravljanje dostopa do njih, ob upoštevanju pravic obalnih ribiških skupnosti in njihovih navad do mere, ki je združljiva s sonaravnim razvojem.

10.1.4 Države bi morale olajšati sprejemanje takih postopkov ribištva, ki preprečujejo spore med uporabniki ribolovnih virov in drugimi uporabniki obalnega območja.

10.1.5 Države bi morale spodbujati vzpostavitev postopkov in mehanizmov na ustrezní upravni ravni za reševanje sporov, ki se pojavljajo znotraj ribištva in med uporabniki ribolovnih virov in drugimi uporabniki obalnega območja.

10.2 Politíčni ukrepi

10.2.1 Države bi morale spodbujati ustvarjanje javne zavesti o potrebi po varstvu in upravljanju obalnih virov in o potrebi po sodelovanju prizadetih v postopku upravljanja.

10.2.2 Da bi pomagale pri sprejemanju odločitev o dodeljevanju in uporabi obalnih virov, bi države morale spodbujati ocenjevanje njihove relativne vrednosti, ob upoštevanju gospodarskih, družbenih in kulturnih dejavnikov.

10.2.3 Pri dolocanju politik za upravljanje obalnih obmocij bi morale države upoštevati s tem povezane nevarnosti in negotovosti.

10.2.4 Države bi morale kot del procesa upravljanja obalnega obmocja v skladu s svojimi zmožnostmi ustanoviti ali spodbujati ustanovitev sistemov za nadzor obalnega okolja z uporabo fizicnih, kemskih, bioloških, gospodarskih in družbenih parametrov.

10.2.5 Države bi morale spodbujati multidisciplinarne raziskave v podporo upravljanju obalnih obmocij, zlasti o njegovih okoljskih, bioloških, gospodarskih, družbenih, pravnih in institucionalnih vidikih.

10.3 Regionalno sodelovanje

10.3.1 Države sosednjih obalnih obmocij bi morale sodelovati med seboj, da bi pospešile sonaravno rabo obalnih virov in ohranitev okolja.

10.3.2 V primeru dejavnosti, ki imajo lahko škodljive cezmejne okoljske vplive na obalna obmocja:

- a) bi morale države pošiljati pravocase informacije in, ce je možno, predhodno obvestilo prizadetim državam;
- b) bi se morale države cimprej posvetovati s temi državami.

10.3.3 Države bi morale sodelovati na podregionalnih in regionalnih ravneh, da bi se izboljšalo upravljanje obalnih obmocij.

10.4 Izvajanje

10.4.1 Države bi morale vzpostaviti mehanizme za sodelovanje in usklajevanje med državnimi oblastmi, vključenimi v nacrtovanje, razvoj, ohranjanje in upravljanje obalnih obmocij.

10.4.2 Države bi morale zagotoviti, da ima(jo) organ(i), ki v postopku upravljanja obalnih obmocij predstavlja(jo) ribiško dejavnost, ustrezne tehnicne zmogljivosti in financna sredstva.

11. CLEN: PRAKSA PO ULOVU IN TRGOVINA

11.1 Odgovorna raba rib

11.1.1 Države bi morale sprejeti ustrezne ukrepe, da zagotovijo pravico potrošnikov do varnih, zdravih ter naravnih rib in ribiških proizvodov.

11.1.2 Države bi morale uvesti in vzdrževati učinkovite državne sisteme varnosti in zagotavljanja kakovosti za zaščito zdravja potrošnikov in preprečitev trgovskih prevar.

11.1.3 Države bi morale določiti minimalne standarde varnosti in zagotavljanja kakovosti ter zagotoviti, da se ti standardi dejansko uporabljajo v vsej panogi. Morale bi pospeševati izvajanje standardov kakovosti, ki so dogovorjeni v okviru komisije Codex Alimentarius FAO/WHO in drugih ustreznih organizacij ali ureditev.

11.1.4 Države bi morale sodelovati, da bi dosegle uskladitev ali medsebojno priznanje, ali oboje, državnih sanitarnih ukrepov in overitvenih programov kot primernih ter raziskati možnosti za uvedbo medsebojno priznanih nadzornih in overitvenih agencij.

11.1.5 Ko države oblikujejo državne politike za sonaraven razvoj in izkoriščanje ribolovnih virov, bi morale skrbno proučiti gospodarsko in družbeno vlogo dejavnosti ribiškega sektorja po ulovu.

11.1.6 Države in ustrezne organizacije bi morale sponzorirati raziskovanje ribiških tehnologij in zagotavljanja kakovosti ter podpirati nacрте za izboljšanje trgovanja z ribami po ulovu ob upoštevanju gospodarskega, družbenega, okoljevarstvenega in prehrabnenega vpliva takih nacrtov.

11.1.7 Države, ki ugotovijo obstoj različnih proizvodnih metod, morajo s sodelovanjem ter pospeševanjem razvoja in prenosa primernih tehnologij zagotoviti, da bodo metode predelave, prevoza in skladiščenja neškodljive za okolje.

11.1.8 Države bi morale tiste, ki so vključeni v predelavo, distribucijo in trženje rib, spodbujati:

- a) k zmanjševanju izgub in odpadkov po ulovu;
- b) k izboljševanju uporabe prilova do obsega, ki je v skladu s prakso vodenja odgovornega ribolova; in
- c) k rabi virov, predvsem vode in energije, zlasti lesa, na način, ki je za okolje neškodljiv.

11.1.9 Države bi morale spodbujati uporabo rib za cloveško prehrano in pospeševati potrošnjo rib, kadarkoli je primerno.

11.1.10 Države bi morale sodelovati pri pospeševanju proizvodnje izdelkov z dodano vrednostjo v državah v razvoju.

11.1.11 Države bi morale zagotoviti, da bo mednarodna in domaća trgovina rib in ribiških proizvodov v skladu s smiselno prakso ohranitve in vodenja, z izboljšanjem prepoznavanja porekla rib in ribiških proizvodov, s katerimi se trguje.

11.1.12 Države bi morale zagotoviti, da se upoštevajo učinki, ki jih imajo dejavnosti po ulovu na okolje, pri pripravi s tem povezanih zakonov, uredb in politik brez ustvarjanja kakršnihkoli tržnih motenj.

11.2 Odgovorna mednarodna trgovina

11.2.1 Določbe tega kodeksa bi morali razlagati in uporabljati v skladu z načeli, pravicami in obveznostmi, ki so bile uvedene v sporazumu Svetovne trgovinske organizacije (WTO).

11.2.2 Mednarodna trgovina z ribami in ribiškimi proizvodi ne bi smela ogroziti sonaravnega razvoja ribištva in odgovornega izkoriščanja živih vodnih virov.

11.2.3 Države bi morale zagotoviti, da bodo ukrepi, ki zadevajo mednarodno trgovino z ribami in ribiškimi proizvodi, pregledni in da bodo temeljili, kadar bo primerno, na znanstvenih dokazih in da bodo v skladu z mednarodno dogovorjenimi pravili.

11.2.4 Ukrepi trgovine z ribami, ki jih sprejmejo države, da bi zaščitile življenje ali zdravje ljudi ali živali, interese potrošnikov ali okolje, ne bi smeli biti diskriminacijski in bi morali biti v skladu z mednarodno dogovorjenimi trgovinskimi pravili, zlasti z načeli, pravicami in obveznostmi, ki so bile uvedene v Sporazumu o uporabi sanitarnih in fitosanitarnih ukrepov in v Sporazumu o tehničnih ovirah v trgovini WTO.

11.2.5 Države bi morale nadaljevati z liberalizacijo trgovine z ribami in ribiškimi proizvodi ter odpravljati ovire in izkrivljanja trgovine, kot so carine, kvote in necarinske ovire, v skladu z načeli, pravicami in obveznostmi sporazuma WTO.

11.2.6 Države ne bi smele neposredno ali posredno ustvarjati nepotrebnih ali skritih ovir v trgovini, ki omejujejo potrošnikovo svobodno izbiro dobavitelja ali omejujejo dostop na trg.

11.2.7 Države ne bi smele pogojevati dostopa do trgov z dostopom do virov. To načelo ne izključuje možnosti ribiških sporazumov med državami, ki vključujejo določbe, ki se nanašajo na dostop do virov, trgovino in dostop do tržišč, prenos tehnologije, znanstveno raziskovanje, usposabljanje in druge pomembne sestavine.

11.2.8 Države ne bi smele povezovati dostopa na trg z nakupom posebne tehnologije ali prodajo drugih izdelkov.

11.2.9 Države bi morale sodelovati pri upoštevanju ustreznih mednarodnih sporazumov, ki urejajo trgovino z ogroženimi vrstami.

11.2.10 Države bi morale razviti mednarodne sporazume za trgovino z živimi vzorci, če obstaja nevarnost poškodb okolja v uvoznih ali izvoznih državah.

11.2.11 Države bi morale sodelovati pri utrjevanju zavezanosti in učinkovitem izvajanju ustreznih mednarodnih standardov za trgovino z ribami in ribiškimi proizvodi ter ohranitvijo živih vodnih virov.

11.2.12 Države ne bi smele spodkopavati ukrepov za ohranitev živih vodnih virov zaradi pridobitve trgovinskih ali naložbenih koristi.

11.2.13 Države bi morale sodelovati pri razvoju mednarodno sprejemljivih pravil ali standardov za trgovino z ribami in ribiškimi proizvodi v skladu z načeli, pravicami in obveznostmi, ki so bile uvedene v sporazumu WTO.

11.2.14 Države bi morale medsebojno sodelovati in biti aktivno vključene v ustrezne pokrajinske in multilateralne forume, kot je Svetovna trgovinska organizacija (WTO), da bi zagotovile enakopravno, nediskriminatorno trgovino z ribami in ribiškimi proizvodi kot tudi mocno zavezanost multilateralno dogovorjenim ukrepom za ohranitev ribištva.

11.2.15 Države, pomožne agencije, multilateralne razvojne banke in druge ustrezne organizacije bi morale zagotoviti, da njihova politika in praksa v zvezi s pospeševanjem mednarodne trgovine z ribami in izvozno proizvodnjo ne bo imela za posledico propadanje okolja in da ne bo škodila prehrabnim pravicam in potrebam ljudi, za katere so ribe bistvenega pomena za njihovo zdravje in blaginjo in katerim drugi primerljivi viri hrane niso dostopni ali si jih ne morejo privoščiti.

11.3 Zakoni in uredbe v zvezi s trgovino z ribami

11.3.1 Zakoni, uredbe in upravni postopki, ki veljajo v mednarodni trgovini z ribami in ribiškimi proizvodi, bi morali biti pregledni, čim bolj preprosti, razumljivi in, kadar je primerno, temeljiti na znanstvenih dokazih.

11.3.2 Države bi morale v skladu s svojimi državnimi zakoni pospeševati primerno posvetovanje s panogo in udeležbo panoge kakor tudi okoljevarstvenih in potrošniških skupin pri razvoju in izvajanju zakonov in uredb v zvezi s trgovino z ribami in ribiškimi proizvodi.

11.3.3 Države bi morale poenostaviti svoje zakone, uredbe in upravne postopke, ki veljajo za trgovino z ribami in ribiškimi proizvodi, ne da bi ogrozile njihovo učinkovitost.

11.3.4 Ko država uvede spremembe svojih pravnih zahtev, ki zadevajo trgovino z ribami in ribiškimi proizvodi z drugimi državami, bi morale državam in proizvajalcem, ki jih to zadeva, dati zadostne podatke in čas, da lahko uvedejo, kot je primerno, spremembe, ki so potrebne v njihovih procesih in postopkih. S tem v zvezi je zaželeno posvetovanje z zadevnimi državami o casovnem okviru za izvajanje sprememb. Skrbno bi bilo treba proučiti zahteve držav v razvoju za zacasno izvzetje iz obveznosti.

11.3.5 Države bi morale občasno pregledati zakone in uredbe, ki veljajo v mednarodni trgovini z ribami in ribiškimi proizvodi, da bi ugotovile, ali razmere, zaradi katerih so nastali, še obstajajo.

11.3.6 Države bi morale čim bolj uskladiti standarde, ki veljajo v mednarodni trgovini z ribami in ribiškimi proizvodi, z ustreznimi mednarodno priznanimi določbami.

11.3.7 Države bi morale zbirati, razširjati in izmenjavati pravčasne, natančne in primerne statistične podatke o mednarodni trgovini z ribami in ribiškimi proizvodi z ustreznimi državnimi ustanovami in mednarodnimi organizacijami.

11.3.8 Države bi morale sproti obveščati zainteresirane države, WTO in druge ustrezne mednarodne organizacije o razvoju in spremembah zakonov, uredb in upravnih postopkov, ki veljajo za mednarodno trgovino z ribami in ribiškimi proizvodi.

12. CLEN - RAZISKAVE NA PODROCJU RIBIŠTVA

12.1 Države bi se morale zavedati, da je za odgovorno ribištvo treba omogočiti trdno znanstveno podlago, ki bi pomagala vodilnim v ribištvu in drugim zainteresiranim stranem pri odločanju. Zato bi države morale zagotoviti, da se opravijo ustrezne raziskave glede vseh vidikov ribištva, vključno z biologijo, ekologijo, tehnologijo, okoljevarstveno znanostjo, ekonomijo, družboslovjem, ribogojstvom in znanostjo o prehranjevanju. Za opravljanje raziskav bi države morale zagotoviti razpoložljive raziskovalne zmogljivosti in poskrbeti za ustrezno usposabljanje, kadrovanje in ustanovitev institucij za opravljanje raziskav ob upoštevanju posebnih potreb držav v razvoju.

12.2 Države bi morale oblikovati ustrezen institucionalni okvir, v katerem bi določile potrebne aplikativne raziskave in njihovo pravilno uporabo.

12.3 Države bi morale zagotoviti, da se podatki, pridobljeni z raziskavami, analizirajo, da se rezultati takih analiz objavijo, pri čemer je treba, kadar je to primerno, spoštovati njihovo zaupno naravo, in da se pravčasno in v razumljivi obliki razpošljejo, da bi dali na voljo najboljše znanstvene dokaze kot prispevek k ohranitvi, upravljanju in razvoju ribištva. Če ni ustreznih znanstvenih podatkov, bi bilo treba čim prej zaceti z ustreznim raziskovanjem.

12.4 Države bi morale zbrati zanesljive in točne podatke, ki so potrebni za oceno stanja ribolova in ekosistemov, vključno s podatki o stranskem ulovu, prilovu in odpadkih. Kadar je to primerno, bi bilo treba te podatke dati na voljo ustreznim državam ter podregionalnim, regionalnim in svetovnim ribiškimi organizacijam ob primernem času in na primerni ravni agregacije.

12.5 Države bi morale biti sposobne opazovati in oceniti stanje ribolovnih populacij, ki so v njihovi pristojnosti, vključno z vplivi sprememb ekosistema, ki so posledica ribištva, onesnaževanja in sprememb življenjskega prostora. Določiti bi morale tudi potrebne raziskovalne zmogljivosti za oceno učinkov podnebnih ali okoljskih sprememb na ribje populacije in vodne ekosisteme.

12.6 Države bi morale podpreti in okrepiti nacionalne raziskovalne zmogljivosti, da bi dosegle priznane znanstvene standarde.

12.7 Države bi morale, kot je to primerno, v sodelovanju z ustreznimi mednarodnimi organizacijami, podpreti raziskave za zagotovitev optimalnega izkoriščanja ribolovnih virov in spodbuditi raziskave, ki so potrebne za podporo nacionalnih politik v zvezi z ribami kot hrano.

12.8 Države bi morale opraviti raziskovanje in spremljanje preskrbe s hrano za ljudi iz vodnih virov in okolja, ki so vir preskrbe, ter zagotoviti, da ni nikakršnega škodljivega učinka na zdravje potrošnikov. Rezultati takih raziskav bi morali biti na voljo javnosti.

12.9 Države bi morale zagotoviti, da se opravijo primerne raziskave ekonomskih, družbenih, tržnih in institucionalnih vidikov ribištva in da se pridobijo primerljivi podatki za tekoče opazovanje, analiziranje in oblikovanje politike.

12.10 Države bi morale opraviti študije o selektivnosti ribiške opreme, okoljskem vplivu ribiške opreme na ciljne vrste in na obnašanje ciljnih in neciljnih vrst v zvezi s tako ribiško opremo kot pomoč pri sprejemanju vodstvenih odločitev in za zmanjševanje neuporabnega ulova na čim manjši obseg kakor tudi za varovanje biotske raznovrstnosti ekosistemov in vodnih naravnih okolij.

12.11 Države bi morale zagotoviti, da se pred uvajanjem novih vrst opreme na trg opravi znanstvena ocena njihovega vpliva na ribištvo in ekosisteme, v katerih se bo uporabljala. Ucinke uvajanja take opreme na trg bi bilo treba nadzorovati.

12.12 Države bi morale raziskati in dokumentirati tradicionalno znanje in tehnologije s področja ribolova, zlasti za mali ribolov, da bi ocenile njihovo uporabnost za sonaravno ohranitev, upravljanje in razvoj ribištva.

12.13 Države bi morale spodbujati uporabo rezultatov raziskav kot podlago za določitev upravljaljskih ciljev, referencnih točk in meril uspešnosti, kakor tudi za zagotovitev ustreznih povezav med aplikativnim raziskovanjem in upravljanjem ribištva.

12.14 Države, ki opravljajo znanstveno raziskovalne dejavnosti v vodah, ki so v pristojnosti druge države, bi morale zagotoviti, da njihove ladje izpolnjujejo zakone in predpise te države in mednarodnega prava.

12.15 Države bi morale spodbujati sprejetje enotnih smernic, ki urejajo raziskave ribolova, ki se opravljajo na odprtem morju.

12.16 Države bi morale, kadar je to primerno, podpirati ustanovitev mehanizmov, ki med drugim vključujejo sprejetje enotnih smernic, da bi pospešile raziskave na podregionalni ali regionalni ravni. Morale bi tudi spodbujati delitev rezultatov takih raziskav z drugimi regijami.

12.17 Države bi morale, bodisi neposredno ali s podporo ustreznih mednarodnih organizacij, razviti tehnicne in raziskovalne programe, da bi izboljšale razumevanje biologije, okolja in stanja čezmejnih vodnih populacij.

12.18 Države in ustrezne mednarodne organizacije bi morale spodbujati in povečati raziskovalne zmogljivosti držav v razvoju, med drugim na področju zbiranja in analiziranja podatkov, informacij, znanosti in tehnologije razvoja človeških virov in zagotavljanja raziskovalnih sredstev, da bi se lahko učinkovito vključile v ohranjanje, upravljanje in sonaravno uporabo vodnih virov.

12.19 Pristojne mednarodne organizacije bi morale dati tehnicno in finančno podporo državam na njihovo zahtevo, kadar je to primerno in kadar se lotijo raziskav, katerih cilj je oceniti ribje populacije, ki predhodno niso bile ali so bile zelo malo izpostavljene ribolovu.

12.20 Ustrezne strokovne in finančne mednarodne organizacije bi morale, na zahtevo, podpreti države pri njihovih raziskovalnih prizadevanjih in pri tem posebno pozornost posvetiti državam v razvoju, zlasti najmanj razvitim med njimi in malim otoškim državam v razvoju.

Priloga 1

NASTAJANJE IN OBLIKOVANJE KODEKSA

1. V tej prilogi je opisan potek oblikovanja in pogajanj v zvezi s kodeksom, ki so privedla do njegove predložitve na 28. zasedanju konference FAO v sprejem. Ta del je priložen kot koristno napotilo na začetek in razvoj kodeksa. Iz njega sta razvidna izkazan interes in pripravljenost vseh strani, vključenih v oblikovanje kodeksa, na kompromis. Upamo, da bo to prispevalo k spodbuditvi zavezanosti, ki je potrebna za njegovo uresničitev.
2. Na različnih mednarodnih forumih že dolgo izražajo zaskrbljenost zaradi očitnih znakov prevelikega izkoriščanja pomembnih ribolovnih populacij, škode povzročne ekosistemom, ekonomskih izgub in vprašanj, ki zadevajo trgovino z ribami, torej zaradi vsega, kar ogroža dolgoročno sonaravnost ribolova in zaradi tega škodi prispevku ribolova k oskrbi s hrano. Odbor FAO za ribištvo (COFI) je na 19. zasedanju marca 1991 v svoji razpravi o sedanjih razmerah in prihodnosti svetovnega ribištva predlagal, da FAO razvije zamisel o odgovornem ribištvu in oblikuje kodeks vedenja.
3. Mehiška vlada je nato maja 1992 v sodelovanju s FAO v Cancúnu organizirala Mednarodno konferenco o odgovornem ribištvu. Z deklaracijo iz Cancúna, ki so jo potrdili na tej konferenci, so idejo o odgovornem ribištvu še bolj razvili z izjavo, da "ta ideja obsega sonaravno izkoriščanje ribolovnih virov v harmoniji z okoljem, uporabo ulova in postopke v zvezi z ribogojstvom, ki ne škodijo ekosistemom, virom ali njihovi kakovosti, dodajanje vrednosti takim izdelkom s postopki predelave, ki ustrezajo zahtevanim higienskimi standardom, ter takšno trgovinsko prakso, ki omogoča potrošnikom dostop do izdelkov dobre kakovosti."
4. Deklaracijo iz Cancúna so junija 1992 predložili na srečanju na vrhu UNCED v Riu, na katerem so podprli pripravo kodeksa vedenja za odgovorno ribištvo. Na strokovnem posvetu FAO o ribolovu na odprtem morju septembra 1992 so predlagali oblikovanje kodeksa, ki bi vseboval tudi vprašanja v zvezi z ribolovom na odprtem morju.
5. Na 102. zasedanju Sveta FAO novembra 1992 so razpravljali o oblikovanju kodeksa in predlagali, da je treba dati prednost vprašanjem v zvezi z odprtimi morji, ter zahtevali, da se predlogi za kodeks predstavijo na zasedanju Odbora za ribištvo leta 1993.
6. Na 20. zasedanju Odbora za ribištvo, ki je potekalo marca 1993, so pregledali splošna načela za tak kodeks, vključno z oblikovanjem smernic, in potrdili časovni okvir za nadaljnje oblikovanje kodeksa. Zahtevali so tudi, da FAO čim prej kot del kodeksa pripravi predloge za prepoved ponovne dodelitve zastav ribiškimi ladjam, ki kršijo ukrepe za ohranjanje in upravljanje ribolova na odprtem morju.
7. Nadaljnji razvoj kodeksa vedenja za odgovorno ribištvo so ustrezno opravili ob posvetovanju in sodelovanju z ustreznimi agencijami Združenih narodov in drugimi mednarodnimi organizacijami, vključno z nevladnimi.

8. V skladu z navodili upravnih organov FAO je bil osnutek kodeksa oblikovan tako, da je bil skladen s Konvencijo Združenih narodov iz leta 1982 o Zakonu o morjih ob upoštevanju deklaracije iz Cancúna, Deklaracije iz Ria leta 1992 in določb Agende 21 UNCED, sklepov in predlogov strokovnega posveta FAO o ribolovu na odprtih morjih leta 1992, strategije, ki so jo podprli na svetovni konferenci FAO o upravljanju in razvoju ribištva, ter drugih ustreznih listin, vključno z rezultati Konference Združenih narodov o skupnih ribolovnih populacijah in o selekciji se ribolovnih populacijah, ki je tedaj potekala in na kateri so avgusta 1995 sprejeli dogovor o izvajanju določb Konvencije Združenih narodov o Zakonu o morjih z dne 10. decembra 1982 v zvezi s skupnimi ribolovnimi populacijami in s selekcijo se ribolovnih populacijami.

9. Na 27. zasedanju konference FAO novembra 1993 so sprejeli Sporazum o spodbujanju uskladitve ribiških ladij na odprtem morju, da upoštevajo mednarodne ukrepe za ohranitev in upravljanje, in predlagali, da se čim prej pripravijo splošna načela kodeksa vedenja za odgovorno ribištvo, da bi usmerili oblikovanje tematskih členov. Tako je neuradna delovna skupina strokovnjakov, ki so jih imenovala vlade, na svojem sestanku februarja 1994 v Rimu pregledala osnutek besedila o splošnih načelih. Predelan osnutek so razposlali vsem članicam in pridruženim članicam FAO kakor tudi medvladnim in nevladnim organizacijam. Pripombe na drugo verzijo splošnih načel so vključili v osnutek kodeksa skupaj s predlogi za alternativno besedilo. O tem dokumentu so se tudi neuradno posvetovali z nevladnimi organizacijami na 4. zasedanju Konference Združenih narodov o skupnih ribolovnih populacijah in o selekciji se ribolovnih populacijah, ki je bilo avgusta 1994 v New Yorku.

10. Da bi omogočil upoštevanje celotnega besedila osnutka kodeksa je generalni direktor predlagal Svetu na njegovem 106. zasedanju junija 1994, da se organizira strokovni posvet o kodeksu vedenja za odgovorno ribištvo, ki bi bil odprt za vse članice FAO, zainteresirane nečlanice ter medvladne in nevladne organizacije zato, da bi se lahko vse zainteresirane strani vključile v zgodnjo fazo oblikovanja kodeksa.

11. Ta strokovni posvet je bil v Rimu od 26. septembra do 5. oktobra 1994. Predstavili so osnutek celotnega kodeksa in prvi osnutek strokovnih smernic za podporo večine tematskih členov kodeksa. Po temeljitnem pregledu vseh členov celotnega osnutka kodeksa vedenja je bil pripravljen alternativni osnutek sekretariata na podlagi pripomb, ki so jih dali med razpravami na plenarnem zasedanju, in posebnih sprememb osnutka, ki so bile pisno predložene med posvetom.

12. Na posvetu so lahko podrobno pregledali tudi alternativni osnutek za tri od šestih tematskih členov kodeksa, to je 9. člen "Vključevanje ribištva v obalno regijsko upravljanje", 6. člen "Upravljanje ribištva" in 7. člen "Ribolov", razen tistih načel, na katere bi lahko vplival izid takrat potekajoče Konference Združenih narodov o skupnih ribolovnih populacijah in o selekciji se ribolovnih populacijah. Za Svet FAO in Odbor za ribištvo so pripravili in predstavili kratko administrativno poročilo.

13. Udeleženci strokovnega posveta so predlagali Svetu na njegovem 107. zasedanju, ki je potekalo od 15. do 24. novembra 1994, da se začasno odloži veljavnost besedila teh načel, ki so predvsem povezana z vprašanji odprtih morij, do izida konference Združenih narodov. Svet je večinoma podprl

predlagan postopek in opozoril, da bo na razpravah na naslednjem zasedanju Odbora za ribištvo končni osnutek kodeksa predložen Svetu FAO junija 1995, na katerem se bodo odločili glede potrebe po sestanku strokovnega odbora, ki naj bi potekal vzporedno s tem zasedanjem Sveta, da bi, če bo potrebno, še nadalje oblikovali podrobne določbe kodeksa.

14. Sekretariat je na podlagi obsežnih pripomb in podrobnih predlogov, ki jih je prejel na strokovnem posvetu, oblikoval obnovljen osnutek kodeksa vedenja za odgovorno ribištvo in ga predložil na 21. zasedanju Odbora za ribištvo, ki je bilo od 10. do 15. marca 1995.

15. Odbor za ribištvo je bil tudi obveščen, da naj bi konferenca Združenih narodov končala svoje delo avgusta 1995. Predlagano je bilo, da se nacela v osnutku besedila kodeksa, katerih veljavnost je bila zacasno odložena, uskladijo z besedilom, o katerem se dogovorijo na konferenci Združenih narodov v skladu z mehanizmom, o katerem se odlocita odbor in Svet, preden bi predložili celoten kodeks v sprejem na 28. zasedanju konference FAO oktobra 1995.

16. Odbor je bil obveščen o različnih korakih, ki jih je sekretariat sprejel, ko je pripravljal osnutek o kodeksu vedenja. Sestavil je odprto delovno skupino, ki bo pregledala osnutek besedila kodeksa vedenja. Delovna skupina je v dneh od 10. do 14. marca 1995 natančno pregledala osnutek kodeksa in s tem nadaljevala delo strokovnega posveta. Dopolnila in odobrila je 8. in 11. člen. Zaradi časovnih omejitev je delovna skupina sekretariatu dala navodila za ponovno oblikovanje 1. in 5. člena. Hkrati je tudi predlagala, naj bodo elementi raziskav in sodelovanja kot tudi ribogojstva vključeni v 5. člen Splošna nacela kodeksa, da bi tako zajel vprašanja, ki so bila razvita v tematskih členih kodeksa.

17. Odbor je podprl predlog, odobren na 107. zasedanju Sveta, ki govori o mehanizmih za dokončno izoblikovanje kodeksa. Končen zapis teh nacerl, ki vecinoma obravnava vprašanja o skupnih ribolovnih populacijah in o selecih se populacijah rib, pomeni le majhen del kodeksa in bi ga morali ponovno pregledati glede na rezultate konference Združenih narodov. Delovna skupina je tudi predlagala, da bo treba uskladiti pravno, tehnicno in idiomatsko plat kodeksa takoj, ko bo predlog o vsebini sprejet, da bi olajšali končno odobritev.

18. Porocilo odprte delovne skupine v zvezi z zasedanjem Odbora za ribištvo (COFI) je bilo predstavljeno na ministrskem sestanku o ribolovu, ki je potekal 14. in 15. marca 1995 skupaj z zasedanjem Odbora za ribištvo. Rimski konsenz o svetovnem ribolovu, ki so ga dosegli na tem sestanku, poziva "vlade in mednarodne organizacije, naj hitro ukrepajo in dokoncajo Mednarodni kodeks vedenja za odgovorno ribištvo, tako da bodo lahko oktobra 1995 na konferenci FAO predložili dokončno besedilo".

19. Na 108. zasedanju Sveta so predstavili spremenjeno verzijo kodeksa vedenja za odgovorno ribištvo. Svet je ustanovil odprt strokovni odbor, ki je prvič zasedal od 5. do 9. junija 1995 in so ga sestavljali clani in opazovalci iz številnih regij. Sodelovale so tudi številne medvladne in nevladne organizacije.

20. Strokovni odbor je obvestil Svet, da je natančno pregledal 1. in 5. člen, vključno z uvodom. Prav tako je tudi pregledal, popravil in odobril 8. in 11. člen. Strokovni odbor je Svetu tudi sporočil, da je zaceľ s pregledovanjem 6. člena.

21. Svet je odobril delo strokovnega odbora in odobril njegovo priporočilo za drugo zasedanje, ki naj bi trajalo od 25. do 29. septembra 1995. Tako bi pregledovanje kodeksa lahko končali takoj, ko bo sekretariat tekst jezikovno in pravno uskladil in pri tem upošteval rezultate Konference Združenih narodov o skupnih ribolovnih populacijah in o selekih se ribolovnih populacijah.

22. Ko je bila spremenjena verzija kodeksa odobrena na prvi seji (5-9. junij 1995) odprtega strokovnega odbora, potrjena pa na 108. zasedanju Sveta, so jo izdali kot konferenčni dokument (C 95/20) in hkrati kot delovni akt za drugo zasedanje strokovnega odbora. Jasno so določili sestavine, o katerih sporazum ni bil dosežen.

23. Da bi pospešili dokončno oblikovanje celega kodeksa, je sekretariat pripravil dokument "Predlogi sekretariata za 6. člen Upravljanje ribištva in 7. člen Ribolov iz kodeksa vedenja za odgovorno ribištvo", ob upoštevanju Sporazuma, ki se nanaša na ohranitev in gospodarjenje s skupnimi ribolovnimi populacijami in s selekimi se populacijami rib, ki je bil sprejet na konferenci Združenih narodov avgusta 1995. Sekretariat je tudi dopolnil predloge za uskladitev besedila po pravni in jezikovni plati in jih za zasedanje dal na voljo Odboru v treh jezikih (angleškem, francoskem, španskem).

24. Drugo zasedanje odprtega Strokovnega odbora Sveta je bilo od 25. do 29. septembra 1995. Na njem so bili prisotni številni predstavniki regij in zainteresiranih organizacij. Odbor, ki deluje na naceru sodelovanja, je uspešno končal svoj mandat, s tem da je izoblikoval in potrdil vse člene in kodeks kot celoto. Strokovni odbor se je strinjal, da so bila pogajanja o besedilu kodeksa končana. Odprta neuradna skupina za jezikovno usklajevanje je imela dodatno zasedanje in je, skupaj s sekretariatom, končala usklajevanje na podlagi besedila z zadnjega zasedanja. Strokovni odbor je svetoval sekretariatu, naj predloži končno verzijo kot revidiran konferenčni dokument na 109. zasedanju Sveta in v odobritev na 28. zasedanju konference. Svet je potrdil kodeks vedenja, kot ga je bil dokončno izoblikoval Strokovni odbor. Sekretariatu je bilo naroceno, naj pripravi zahtevan osnutek sklepa za konferenco, vključno s pozivom državam, naj kot nujno zadevo ratificirajo Sporazum o skladnosti, ki je bil sprejet na zadnjem zasedanju konference. Na 28. zasedanju konference je bil 31. oktobra 1995 soglasno sprejet kodeks vedenja za odgovorno ribištvo, prav tako tudi sklep, predstavljen v prilogi 2.

Priloga 2

SKLEP

KONFERENCA

ob spoznanju življenjsko pomembne vloge ribištva za svetovno prehransko varnost ter gospodarski in družbeni razvoj kakor tudi ob spoznanju potrebe po zagotovitvi trajnih vodnih virov in njihovega okolja za sedanje in prihodnje generacije,

ob sklicevanju na priporočilo Odbora za ribištvo z dne 19. marca 1991, da se razvije zamisel odgovornega ribištva in po možnosti o tem oblikuje listina,

ob upoštevanju, da je Cancúnska deklaracija, ki je izhajala iz Mednarodne konference o odgovornem ribištvu maja 1992, ki jo je organizirala mehiška vlada v sodelovanju s FAO, zahtevala pripravo kodeksa vedenja za odgovorno ribištvo,

ob upoštevanju, da so se s začetkom veljavnosti Konvencije ZN o zakonu o morju iz leta 1982 in sprejemom Sporazuma o izvajanju določb Konvencije ZN o zakonu o morju z dne 10. decembra 1982, ki se nanašajo na ohranitev in gospodarjenje s skupnimi ribolovnimi populacijami in s selektivnimi populacijami rib, kot je bilo že omenjeno v Deklaraciji iz Ria iz leta 1992 in določbah Agende 21 UNCED-a, povečale potrebe po podregionalnem in regionalnem sodelovanju in da je FAO dobil pomembno odgovornost v skladu s svojim mandatom,

nadalje ob sklicevanju na sporazum FAO o spodbujanju uskladitve ribiških ladij na odprtem morju z mednarodnimi ukrepi za ohranjanje in upravljanje, ki je bil sprejet na konferenci leta 1993, in na to, da bo ta sporazum sestavni del kodeksa vedenja,

ob zadovoljstvu, da je FAO v skladu s sklepi svojih upravnih organov organiziral vrsto strokovnih srečanj za oblikovanje kodeksa vedenja in da se je delo teh srečanj končalo s sporazumom o besedilu kodeksa vedenja za odgovorno ribištvo,

ob potrditvi, da je rimski konsenz o svetovnem ribolovu, ki je nastal na ministrskem srečanju o ribištvu 14. in 15. marca 1995, opomnil vlade in mednarodne organizacije, da učinkovito odgovorijo na trenutno stanje v ribištvu, med drugim z dokončanjem kodeksa vedenja za odgovorno ribištvo, in da razmislijo o sprejemu Sporazuma FAO o spodbujanju uskladitve ribiških ladij na odprtem morju z mednarodnimi ukrepi za ohranjanje in gospodarjenje:

1. sklene sprejeti kodeks vedenja za odgovorno ribištvo;
2. poziva države, vladne in nevladne mednarodne organizacije in vse, ki so povezani z ribištvom, k sodelovanju pri izpolnjevanju in izvrševanju ciljev in nacer, ki jih vsebuje ta kodeks;

3. priporoca, da se pri izvajanju določb tega kodeksa upoštevajo posebne zahteve dežel v razvoju;
4. zahteva od organizacije FAO, da zagotovi sredstva v delovnem programu in proračunu, da bi državam v razvoju svetovali pri izvrševanju tega kodeksa in za izdelavo programa medregionalne pomoči, s katerim naj bi zagotovili zunanjo pomoč pri izvrševanju kodeksa;
5. nadalje zahteva od FAO, da v sodelovanju s clani in ustreznimi zainteresiranimi organizacijami izoblikuje, kot je primerno, tehnicne smernice, ki bodo v pomoč pri izvrševanju kodeksa;
6. poziva FAO, da nadzoruje in poroča o izvrševanju kodeksa in njegovih učinkih na ribištvo, vključno z akcijami na podlagi drugih listin in sklepov organizacij ZN in še zlasti sklepov, ki jih je Generalna skupščina sprejela za udejanjanje Konference o skupnih ribolovnih populacijah in o selekcijskih populacijah rib in ki so privedli do Sporazuma o uresničevanju določb Konvencije ZN o zakonu o morju z dne 10. decembra 1982, ki se nanašajo na ohranitev in upravljanje skupnih ribolovnih populacij in selekcijskih ribolovnih populacij;
7. priporoca organizaciji FAO, naj okrepi regionalna telesa za ribištvo, da se bo lahko bolj učinkovito ukvarjala z vprašanji ohranjanja ribištva in upravljanja v podporo podregionalnemu, regionalnemu in svetovnemu sodelovanju in koordinaciji v ribištvu.